

27/54

A

BIHARI REF. EGYHÁZMEGYE

NAGYVÁRADON

1910 SZEPTEMBER 30-ÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

KIADTA:

AZ EGYHÁZMEGYE.

NAGYVÁRAD

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1910

A

BIHARI REF. EGYHÁZMEGYE

NAGYVÁRADON

1910 SZEPTEMBER 30-ÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

KIADTA:

AZ EGYHÁZMEGYE.

NAGYVÁRAD

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1910

A bihari református egyházmegye Nagyváradon 1910 szeptember 30-án tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: Sulyok István esperes, Bary József gondnok elnöklése mellett:

Szemes László, Csák Máté, Lévai Mihály, Surányi Lajos, Kiss Antal, Major Gyula lelkészi, — K. Nagy Sándor, Dr. Miskolczy Ferenc, Tatár Zoltán, Kurovszky Ferenc, Dr. Szegedi Lajos világi tanácsbírák; Csernák Béla, Holkó József lelkészi, Dr. Thury László világi jegyzők; Dr. Thury Kálmán e. m. ügyész; Eröss Károly, Eszenyi Károly, Kajcsa Lajos egyházm. tanítóképviselek.

Az egyházközségek képviselőiben: Ártándról: Zsigmond Ferenc lelkész, Molnár Lajos gondnok, Bsztmártonból Kiss Antal l., Mészáros Elek g., Biharról: Kállai Sándor l., Szabó Lajos g., Püspökiből: Bugyi Sándor l., Feltóti Dénes g., Borsról: Papp László l., Varga Mihály g., Bojtról: Bán István l., P. Nagy Lajos g., Csatárról: Szücs László l., Magyary István g., Csökmőrről: Szabó Bertalan l., Máté János g., Darvasról: Molnár Vince l., Csapó Dezső fg., Élesdről: Dávid Gyula l., Dr. Ujfalussy Sándor presbyter, Fugyiról: Nagy Elek l., Erdődi Lajos g., Fugyivásárhelyről Varga Gedeon l., Bélfenyéri János g., Furtáról: Csermák Béla l., Szabó Sándor g., Hegyközkovácsiból: Szokoly Béla l., Danielovics József g., Hegyközpályiból: Szép Kálmán s. l., Szabó Mihály g., Hegyközsáldobágyról Bokross Benedek l., Egyedi Sándor g., Hegyközüjlakról Bugyi Mihály l., Sipos Imre g., Kismarjáról: Egeressy János g., Kisszántóról: Keresztessy Károly l., Kiss István g., Kissenőrről Hegedüs Ferenc l., Köteles Lajos presb., Lessről Konrád Géza l., Juhász Lajos presb., Magyarkukucs: , Mezőkeresztesről: Szigeti

Elek l., Füsüs Károly g., Mezőtelegről: Falussy Károly l.,
 , Mezőtelkiből: ifj. Nyeste István sl., Debreceni Márton g., Nagykerekiből: Léway Mihály l., Nagy János g., Nagyszántóról , Zétényi Kálmán g., Nagyváradról: Csák Máté, Sulyok István l., Máté Lajos, Sinka László algondnok, Örvendről: Biró Ferenc l., Fülöp József g., Paptamasiból: Major Gyula l., Tóth József g., Pelbárthidáról: Holkó József l., Kiss Bálint g., Pósalakáról: Sipos János l., Albert Imre g., Pusztatoldról: Nyikos Sándor l., Németh Lajos g., Pusztajlakról: Doma Gyula l., Szilágyi Imre g. Révről: Kulcsár Endre l., Técsi János g., Siterről: Szabó Kálmán s. l., Bálint József presb., Szalárdról: Surányi Lajos l., Szabó Lajos g., Szentjánosról: Szemes László l., Tapaszi Lajos presb., Zsákáról: Vadon Miklós l., Farkas Kálmán presb., Jákóhodosról: Szabó István l., Béres Sándor g., Váncsodról: Bethlendy Sándor l., Szőke István g. Továbbá: Varga Dezső nagyváradi tanítónőképzőintézeti tanár; Hajdu Zoltán váncsodi tanító, Képes Gizella berettyószentmártoni tanítónő.

102. szám. Sulyok István esperes következő buzgó imádsággal és üdvözlő beszéddel nyitja meg a gyűlést:

Imádság.

Minden áldásnak Ura és Istene! A könyörgésnek szárnyain Hozzád emelkedik lelkünk, mielőtt munkára vetnők kezeinket. Szívünk hálatelten Feléd dobban, mert jó és kegyelmes vagy irántunk végtelen.

Megigérted Uram, hogy míg az ég és föld léssen: a vetés és az aratás sem szűnnek meg soha. Bizony igazak és ámenek a szavak, melyek ajkaidról elhangzanak édes Istenünk! Mert láttuk ez esztendőben szeretett hazánknak széles rónáin a szellő ölében habként ringatódzó arany kalászerdőt, mely fölött az elmúlt évek csalódásai után a szántóvető reménye remegve virrasztott.

A te nagy, a te kibeszélhetetlen szereteted nem szégyenítette meg reménységöket. Alkalmas időben parancsoltál a föllegeknek, hogy harmatozzanak. Nem tetted izzó érc koronggá az eget fejünk felett és kemény sziklává a földet lábunk alatt. Dicsőséged, erőd és hatalmad bűvös pompájában ott ragyogott a mezőkön és mi a csodás látványtól meghatottan sóhajtottuk a próféta sza-

vát : *féljük immár a mi Urunkat és Istenünket, ki az aratás törvényének heteit megőrizte nekünk.*

Atyánk és Istenünk ! Neked nemcsak egy áldásod van. Meghajtjuk Előtted fejünket és alázattal kérünk, hogy aki megáldottad a szántóvető munkáját e föld kebelén, áldd meg azokét is, kik a szívek barázdáiba szórják ama romolhatatlan, mennyei magvakat, melyekből a földi élet igazabb és nemesebb boldogsága és az örökévalóság üdve nő fel s érik aratásra.

Óh Atyánk ! Áldásod nyugodjék meg azon a munkán is, melyet mostani összegyülekezésünk alkalmából égő szívvvel és szárnyaló szeretettel anyaszentegyházad, az Isten országa ügyében végezni akarunk. Áldott szent lelked ereje dicsőüljön meg a mi erőtelenségünkben, Urunk a Jézus Krisztusért. Ámen.

Mélyen tisztelt egyházmegyei közgyűlés !

Szivem őszinte, igaz melegével üdvözlöm jelen közgyűlésünknek megjelent tagjait, akiket közeli és távoli a közös nagy és szent cél forró szeretete vezetett ide. Az együttérzésre, a szíveknek kölcsönös összedobbanására egyházunk féltett érdekeinek megóvása szempontjából szükség volt mindig ; de napjainkban talán sokkal jobban mint egyébkor.

Habár a legutóbbi közgyűlésünk óta eltelt időre visszatekintve, örömmel teszünk bizonyosságot amellet, hogy egyházközségeink beléletében semmi sem történt, ami a belső békét megzavarta volna ; semmi olyan mozzanat nem fordult elő, a mely fölött aggodalmaskodva kellene megállni : egyházaink, ha nem is a rohamos, de a lassu és öntudatos fejlődés útján becsületes törekvéssel és jóindulattal igyekeznek nemes feladataik megoldására : azt azonban eltagadni nem lehet, hogy teljes és zavartalan nyugalommal még se örvendhetünk. Ha belsőleg béke-ségben élünk is, és ha erősebb ostromok nem dübögtetik is anyaszentegyházunk védő bástyáit, mégis koronként olyan jelenségek vetődnek felszínre, amelyek figyelmeztetnek, hogy ébren legyünk és őrhelyeinken vállat vállhoz vetve, óvatos vigyázattal álljunk meg.

Távol áll tőlem minden olyan szándék, egyébként is céltalan volna, hogy sorainkban felujtsam azokat az

izgalmas hullámveréseket, amelyek rövid időköz alatt egy hirhedtté vált újabb pápai enciklika nyomán a hazai és külföldi protestáns egyházak közéletében ismételten végigsöpörtek. Érzem a Borromeus enciklikát, amelynek hangja, tartalma arcul veri a megcáfolhatatlan történeti igazságot, meggondolatlanul vérig sérti önérzetünket és semmibe se veszi annak a sok millió protestánsnak hála kegyeletét, amellyel reformátoraink áldott emlékét lelkében őrizi.

Hazánknak és egyházunknak egyik kimagasló nagy férfia, akire különösebben mi örömmel és büszkeséggel szoktunk tekinteni, csak pár nappal ezelőtt főgondnoki székéből valódi kálvinista önérzettel utasította vissza az enciklikában foglalt sértéseket, s azt is mondotta, hogy fölösleges volna nekünk e miatt harcba szállani: igaz, mert az elfogulatlan történelem kritikájának pajzsától a sértegető fejére hullanak vissza a bántalmak. De ezek az elszomorító jelenségek intenek, hogy résen kell lennünk és fel kell övezni magunkat a nagy apostol által említett fegyverekkel, mert az idők gonoszak és veszedelmesek.

A vallások, felekezetek közötti harcot, amely mindkét részre sebeket oszt és romokat teremt, sohase kerestük, csak a már elkerülhetetlen végső kényszerhelyzetben vettük fel mindig a védelem fegyvereit. Nem keressük ma sem, többre becsülvén a köz javára szolgáló békés alkotást a harci kétes dicsőségnél. De mégis arra kell kérnem egyházunk vezető férfait, lelkésztársaimat, és a presbytereket, hogy éberén vigyázzanak anyaszentegyházunk féltett érdekeire és ha a sors úgy hozná: legyenek készek azokért egy szívvel és lélekkel bármely pillanatban is harcba szállani. Ezzel egyházmegyénknek mai naprakítózott közgyűlését ezennel megnyitom.

Esperes imádsága és beszéde jegyzőkönyvbe iktatandó.

103. szám. Az egyházmegye elnöksége a megbízó levelek beszédésével, a szavazati joggal jelenlevők számbavételével Csernák Béla, a gyűlés folyamán szólani kívánók följegyzésével Holkó József jegyzőket bizza meg.

Csernák Béla jegyző a jelenlevők névsorát felolvassa s jelenti, hogy a megbízó leveleket rendben találta s ennek alapján az

egyház-községek képviselőit közgyűlésünk igazolja.

104. szám. Az esperes jelenti, hogy Leel-Össy István kismarjai lelkész távolmaradását kimentette

Tudomásul szolgál.

105. szám. Előzetes jelentés nélkül távolmaradtak: Telegdy József világi tanácsbíró, Borbély Lajos tanító-képviselő, Szalay Pál hegyközpályi-i, Ács Endre mező-kakucsi, id. Nyeste István mezőtelki-i, Zagyva Gyula nyüvedi, Séra Ferenc siteri lelkészek; képviselőt nem küldött a magyarkakucsi és mezőtelegdi egyházközség.

Az elmaradtak névsora az esperesnek további eljárás végett kiadatik.

106. szám. Olvastatott a tiszántuli egyházkerületnek 277—1910 sz. határozata, mely szerint az egyetemes konvent 112—1910 sz. határozatával Takács Lajosnak, Szaniszló Istvánnak, Telegdy Bertalannak, ifj. Bálint Dezsőnek, második lelkészképesítő, Bodnár Jánosnak pedig első lelkészképesítő bizonyítványai érvényteleneknek nyilvánítottak.

Az egyházmegye közgyűlése az értesítést tudomásul veszi s nyilvántartás végett jegyzőkönyvébe iktatja.

107. szám. A tiszántuli egyházkerület 278—1910 sz. határozatával az E. T. I. t.-c. 29. §-ában előirt szabályrendelet tervezetét vélemény adás végett egyházmegyénknek megküldötte.

Az egyházmegye közgyűlése a tervezetet minden változtatás nélkül elfogadhatónak találja s e határozatát az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

108. szám. A tiszántuli egyházkerület püspökének 3890—1910 sz. leiratában foglaltakhoz képest

az egyházmegyei közgyűlés a lelkészeknek és presbytériumoknak anyagi felelősség terhe alatt elrendeli, hogy az egyházak tűzkár elleni biztosítási kötvényeit haladéktalanul revisio alá vegyék, a tűzkár elleni biztosítást minden az egyház tulajdonát képező objektumra kiterjesszék, amennyiben a fennálló kötvények a tényleges

értékeknek nem felelnének meg, újabb pótlásokkal a való értéknek megfelelőleg kiegészítsék, az egyházak birtokában levő értékes klemódiumokról pontos jegyzéket készítsenek s e jegyzéket 1911 január 1-ig az esperesi hivatalba beterjesszék, ez értéktár-
gyak közül az egyházmegyei közgyűlés tudta és beleegyezése nélkül soha egyetlen egyet el nem adhatnak ;

az esperest pedig megbizza a közgyűlés, hogy az egyház látogatás alkalmával minden egyházközség tűzbiztosítási kötvényét vizsgálja meg, vajjon elég tétetett-e az egyházmegye utasításának ; az értéktár-
gyak leltárát pedig mindenütt szigoruan ellenőrizze.

109. szám. A bojti egyházközség a lelkészi állásra 1910 július hó 31-én Bán István hódmezővásárhelyi segédlelkészt választotta meg, aki állomását esperesi beleegyezéssel szeptember 1-i-én el is foglalta.

Az egyházmegye közgyűlése Bán István bojti lelkészt állásában véglegesen megerősíti s kötelezi úgy őt, mint a választó egyházat, hogy a szokásos bekebelezési díjat az egyházm. közpénztárába befizessék,
erről az egyhm. közig. pénztárát értesíti.

110. szám. A berettyószentmártoni egyház presbytériuma 1910 július 17-én tartott tanítóválasztás alkalmával a II-ik tanítói állásra Képes Gizella okleveles tanítónőt választotta meg.

Az egyházmegye közgyűlése Képes Gizella berettyószentmártoni tanítónőt állásában véglegesen megerősíti s kötelezi úgy őt, mint a választó egyházat, hogy a bekebelezési díjakat az egyházmegye közpénztárába befizessék

s erről a közigazgatási közpénztárt értesíti.

111. szám. A váncsodi egyház presbytériuma 1910 július 31-én az I—II. oszt. vegyes iskolai tanítói állásra Hajdu Zoltán okleveles tanítót választotta meg.

Az egyházmegye közgyűlése Hajdu Zoltán váncsodi tanítót állásában véglegesen megerősíti s úgy őt, mint a választó egyházat kötelezi, hogy a bekebelezési díjakat a közig. pénztárba befizessék

s erről az egyházmegye közig. pénztárát értesíti.

112. szám. A kisszántói egyházközség presbytériuma 1910 szeptember 11-én a kántor-tanítói állásra Császár Dezső okleveles tanítót választotta meg.

Az egyházmegyei közgyűlés Császár Dezső kisszántói tanítót állásában véglegesen megerősíti s kötelezi — úgy őt, mint a választó egyházat — hogy a bekebelezési díjat az egyházmegye közpénztárába befizessék, amiről a közig. pénztár értesítetik.

Császár Dezsőt utasítja, hogy az eskü letételére a legközelebbi egyhm. közgyűlés előtt megjelenjék.

113. szám. A szentjánosi egyházközség presbytériuma 1910 aug. 25-én a kántor-tanítói állásra Molnár János zsákai tanítót választotta meg.

Az egyházmegye közgyűlése Molnár János szentjánosi tanítót állásában véglegesen megerősíti s utasítja úgy őt, mint a választó egyházat, hogy a választási díjakat a közpénztárba befizessék, amiről az egyhm. közig. pénztárt értesíti.

114. szám. Dr. Hegyesi Pál világi jegyző Nagyváradon 1910 április 14-én kelt, az egyházmegye espereséhez intézett levelében jegyzői tisztéről lemond.

Az egyházmegye közgyűlése dr. Hegyesi Pál ur lemondását midőn sajnálattal elfogadja, a távozó jegyző urnak hét évi buzgó működéséért, önzetlen szolgálataért hálás köszönetet mond s kívánja, hogy egész életén át minden munkáját Isten áldása kísérje; s erről őt jzökönyvi kivonaton értesíti.

Az egyházmegye elnökségét pedig megbizza, hogy az egyik világi jegyzőségre a

szavazást rendelje el, oly időben, hogy a megválasztott a tavaszi egyházmegyei közgyűlésen működését megkezdhesse.

115. szám. Varga Dezső nagyváradai tanító képzőintézeti tanár, Hajdu Zoltán váncsodi tanító, Képes Gizella berettyószentmártoni tanítónő az egyházmegye közgyűlése előtt az esküt leteszik,

amiről részökre a bizonyítvány kiadatni rendeltetik.

116. szám. Sulyok István esperes beterjeszti „Esperesi Jelentés“-ét egyházmegyénk 1910. évi vallás erkölcsi és anyagi állapotáról.

Az egyházmegye közgyűlése a jelentést tudomásul veszi s jegyzőkönyvében e szám melléklete gyanánt közzétenni rendeli; egyházmegyénk apostoli buzgóságu esperesének pedig egyházaink életének minden jelenségét gondosan föltáró jelentéséért köszönetet mond. A jelentés intézkedést igénylő pontjairól külön jegyzőkönyvi számok alatt határoz.

117. szám. Az egyházmegye közgyűlése az esperesi jelentésből értesülvén arról a sajnálatos esetről, hogy Váncsodon még mindig nem tartatnak meg a vasárnap délutáni istenitisztelek:

ismételten felhivja e népes egyházközség presbytériumát, hogy a vasárnap d. u. istenisztelet megtartásáról gondoskodjék; elvárja, hogy a jelenlegi szégyenletes állapoton változtatni fog.

118. szám. Több egyházközségben az elmúlt tél folyamán nem tartattak meg a vallásos felolvasások: Fugyon, Kísszántón, Kíssjenőn, M.-Kakucson, M.-Telegden, M.-Telkiben, Pelbárthidán, Pósalakán, Jákóhodoson a belmissioi tevékenységnek semmi nyoma nincs.

Az egyházmegye közgyűlése utasítja azokat az egyházakat, amelyek az egyhm. 87—909. számú rendelkezésének még nem tettek eleget, hogy az egyházmegye határozatát feltétlenül végrehajtsák.

119. szám. Hegyközkovácsi, Mezőkeresztes, Nagy-

kere
Pus
köz
házi

Fug
M.-
mir

hat
kov
Sze

az
nei

ikt

ne

kereki, Örvénd, Paptamási, Jákóhodos, Fugyi, Kisjenő, Pusztajlak egyházközségek a confirmálás idejére vonatkozó 91—1909 egyhm. határozatot mellőzván, az egyházmegye közgyűlése őket

a hivatalos rendelkezés betartására utasítja; ha e rendelkezéstől eltérni óhajtanak, indokolt kérelmükkel az egyházmegye közgyűlése elé járuljanak.

120. sz. Az át- és kitérésí anyakönyveket Bojt, Bors, Fugyi, Hegyközkovácsi, Magyarkakucs, Mezőkeresztes, M.-telki, Nyüved, Örvénd, Pusztajlak és Jákóhodos még mindig nem szerezték be;

amiért is utasítatnak, hogy azokat 1911 január 1-re beszerezzék s ez utasítás végrehajtásáról az esperesi hivatalt azonnal értesítsék.

121. szám. A körleveleket a 90—1909. sz. egyhm. határozat dacára sem jegyzőkönyvezik: Bojt, Hegyközkovácsi, Hegyközüjlak, Hegyközszáldobágy, Örvénd és Szentjános egyházakban.

A felsorolt egyházak lelkeszi hivatalai utasítatnak, hogy a körleveleket jegyzőkönyvbe iktassák és annak megtörténtéről az esperesi hivatalt f. évi nov. 15-ig értesítsék.

122. szám. A vagyonleltárba s rovatos kimutatásba az évenkénti változást Hegyközszáldobágyon és Nyüveden nem vezették keresztül

Közgyűlésünk utasítja e két egyház presbyteriumát, hogy kötelességének eleget tegyen, s a változások bevezetéséről az esperesi hivatalt november 1-ig értesitse.

123. szám. Nagyszántón és Pósalakán nincs lelkeszi iktató-könyv;

miért is e két egyház a lelkeszi iktatókönyv haladéktalan beszerzésére utasítatik.

124. szám. A 97—1909 sz. egyhm. határozatot Siter nem hajtotta végre;

ennek következtében az egyházmegye közgyűlése utasítja a siteri egyház presbyteriumát, hogy a hivatalos egyházmegyei

rendelkezésének rövid idő alatt eleget téve, az eredményről az esperesi hivatalt 1910 december 1-re értesitse.

125. szám. A múlt évekről hátralékban vannak Hegyközujlak 646 K 70 f. tanítói nyugdíj járulékkal és 272 K illetékekkel; Kisjenő 17 K 30 f. illeték adóval.

Közgyűlésünk utasítja a hegyközujlaki és kisjenői egyházak bresbytériumait, hogy hátralékos nyugdíj- s illeték tartozásaikat 1910. évi november hó 1-ső napjáig kifizessék, s erről az esperesi hivatalt azonnal értesítsék.

126. szám. A belhivatalnoki fizetésekből hátralék áll fenn Borson, Hegyközsáldobágyon, Hegyközujlakon, Kisjenőn, Réven, Jákóhodoson.

Az egyházmegye közgyűlése utasítja a belhivatalnoki fizetéseket 1909. évről még ki nem szolgáltatott egyházakat, hogy a hátralékokat haladéktalanul kifizessék s e határozat végrehajtásáról az esperesi hivatalt november 15-ig értesítsék.

127. szám. Miután az egyházmegye közgyűlése arról értesült, hogy rossz a templom: Rojton, Csatáron; a lelkészlak: Csatáron, Magyarkakucson, Pósalakán; az iskola: Csatáron, Darvason, Pósalakán; a melléképületek rosszak: Csatáron, Hegyközujlakon, Nagyvárad—Olasziban, Pelbárt-hidán, Pósalakán, Pusztaujlakon, Réven, Siteren, —

utasítja az egyházak presbytériumát, hogy a rossz állapotban talált épületek renoválásáról, ujjáépítéséről gondoskodjanak.

128. szám. Az 1909. év folyamán tett hagyományok és adományok összege egyházmegyénk területén 24.332 K 96 fillért tesz ki.

Az egyházmegye közgyűlése a kegyes adakozóknak köszönetet szavaz, s rendeli, hogy ez nekik a szokott módon tudomásul adassék.

129. szám. Az esperes jelenti, hogy az iskolát tan köteles kor előtt elhagytak és iskolázatlanok a lélekszámhoz viszonyítva, nagyobb számmal találhatók Berettyó-szentmárton, Bihar, Bojt, Csökmő, Fugyivásárhely, Hegy-

közko
ségek

kerüle
és Pa

közgy
kisma

kező

utóbb
ügyek

ján, r
gélyel
nak,
kezdő

közkovácsi, M.-Keresztes, P.-Ujlak, Rév és Váncsod köz-
ségekben.

A felsorolt egyházak iskolaszéki elnö-
keit utasítja az egyházmegye közgyűlése,
hogy az esperesi hivatalt november 1-ig
értesítsék, hogy e baj orvoslására mikor,
milyen intézkedéseket tett az iskolaszék s
milyen eredménnyel;

az esperes urat pedig megbizza a köz-
gyűlés annak megvizsgálásával, hogy a be-
iskoláztatás körül elkövetett mulasztásért
kit terhel a felelősség.

130. szám. Abból az alkalomból, hogy az egyház-
kerületi tantervet Furtán, Hegyközszáldobágyon, Kisszántón
és Paptamásiban nem tartották be

az egyházmegye közgyűlése fegyelmi
eljárás terhe alatt kötelezi az iskolaszékeket,
hogy a tanterv betartására szigorú gondot
fordítsanak.

131. szám. Az esperesi jelentésből az egyházmegye
közgyűlése értesülvén arról, hogy a tanítás eredménye a
kismarjai leányiskolában rossz;

figyelmezteti az illető tanító urat, hogy
kötelességének annyival is inkább eleget
tenni igyekezzék, mert ismételt kötelesség
mulasztás esetén ellene a fegyelmi eljárás
megindítása iránt intézkedni fog.

E határozatot a kismarjai egyház pres-
bytériumának megküldeni rendeli.

132. szám. Olvastatott Sulyok István esperes követ-
kező időszakai jelentése.

Nagytiszteletű s tekintetes egyházmegyei közgyűlés!

Van szerencsém tisztelettel bejelenteni, hogy leg-
utóbbi közgyűlésünk óta elnöki hatáskörben a következő
ügyeket intéztem el:

1. Az egyházkerület 15—1910 sz. határozata alap-
ján, mely az egyházkerületi pénztárból a különböző se-
gélyek szétküldésére vonatkozik, — úgy a püspöki hivatal-
nak, mint a pénztárnak bejelentettem, hogy a folyó évtől
kezdődőleg, míg az egyházmegye közgyűlése másként ha-

tározni nem fog: a közalapi egyszersmindenkori — a missiói — tűzbiztosítási járulék és a rendes és rendkívüli államsegély az egyházmegye közigazgatási, a báró Baldácsi-alapból esedékes évjáradék az egyhm. lelkesgyámintézeti pénztárnokhoz, a tőkeképző segélyek pedig az esperesi hivatalhoz küldessenek meg. Ez intézkedésben a segélyek természetére voltam figyelemmel egyfelől. A tőkeképző segélyek kezelését azonban az esperesi hivatalnak kellett fentartanom azért, mert itt olyan formások betartásáról is szó van, amelyek felettes hatósági végzésekkel az esperesek ellenőrzése alá vannak utalva. Ez intézkedésnek határozati erőre emelését azzal kérem, hogy a segélyeknél érdekelt egyházak, lelkészek és tanítók vele utasíttassanak, hogy az illető pénztárnokok felhívása folytán nyugtaikat oda terjesszék be.

2. Az egyházkerület 272—1910 sz. az iskola államosítási törekvésekkel, mozgalmakkal s az ezekkel szemben követendő eljárással foglalkozó határozatát, mivel e tárgyban egyhm. közgyűlésünk 14—1910 sz. végzésében megfelelő módon intézkedett, újabb tárgyalás alá sem vettem föl, hanem a f. évi 105. számú esperesi körlevélben a presbytériumok tudomására hoztam.

3. Hasonlóképpen intézkedtem az egyetemes konvent 76—910 sz. határozata alapján kelt 275—910 sz. egyházkerületi végzés meghirdetése tárgyában is, amennyiben a 105—1910 sz. esperesi körlevélben a presbytériumok figyelmét a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 2085—907 sz. kiadott körrendeletének 26. §-ára felhívtam, mely az iskolamulasztásokkal szemben követendő eljárást körülírja és amelynek szigorú fogantatását a vall. és közoktatásügyi miniszter 92964—909 sz. leiratával elrendelte.

4. A csatári egyház a 63—910 sz. egyházmegyei határozatra való hivatkozással, igazolván, hogy a megfelelő anyagi erő rendelkezésére áll, — a leányiskola építésére az engedélyt kérelmezte. Mivel nevezett egyház a fent hivatolt egyhm. határozatban foglalt követelménynek eleget tett: részére f. évi május hó 23-án az építkezési engedélyt megadtam.

5. A mezőkeresztesi presbytérium ez évi május 24-től a torony elavult sisakjának sürgős helyreállítására kért

engedélyezése elnökség jogositva hogy a nem sz nének vételével szegnek kérelmek nyuló

6. akarván gett be ur felül lalati ö koroná az org ha a p a hián e célra tételt 5

7. pénztár törvény háznak csön f házak pedig megtö

8. aki ok tanítój sünk leges ban, l nyessé mult l tanítól nélkül rületi

engedélyt olyformán, hogy az építkezési összeget a kezelése alatt levő alapokból fedezi. Egyh. törvényünk az elnökséget csak az átmeneti kölcsönök engedélyezésére jogosítván: folyamodó presbytériumot oda utasítottam, hogy amennyiben a torony javítási munkálata halasztást nem szenvedhet, mert különben az egyház érdekei lennének veszélyeztetve, a munkát időszakai kölcsön igénybe vételével végeztesse el, a felettes hatóságtól pedig az összegnek 2—3 évre szóló kölcsönként leendő fölvételét kérlelmezze. Az egyház e föltételnek eleget téve, erre irányuló kérvényét be is terjesztette.

6. A zsákai egyház 3000 K költséggel új orgonát akarván készíttetni, a vállalati szerződést jóváhagyás végett bemutatta. Bár a szerződés az egyházmegyei ügyész úr felülvizsgálata szerint kifogástalan volt, mivel a vállalati összeget teljesen biztosnak nem találtam, mert 500 koronára nézve még a biztos fedezet kimutatva nem volt: az orgona építést csak azon föltétel alatt engedélyeztem, ha a presbytérium kötelelességet vállal az iránt, hogy ha a hiányzó összeg önkéntes adományokból be nem folya, e célra rendkívüli adót vállal el. A presbytérium e föltételt 58 910 sz. határozatával teljesítette is.

7. A költségvetésbe fölvett kiadások teljesíthetésére pénztári készlet hiányában az egyházmegyei elnökség törvényben gyökeredző jogánál fogva a bojti egyháznak 300 K, a zsákai egyháznak 600 K ideiglenes kölcsön felvételére engedélyt adott, kötelezván nevezett egyházak presbytériumát kölcsöneiknek mielőbb, legkésőbb pedig f. évi december hó 31-ig visszafizetésére és ennek megtörténtéről az esperesi hivatal értesítésére.

8. A siteri egyház 1909 dec. 12-én Lehóczky Lajost, aki oklevelet az iglói áll. tanítóképző intézetben szerzett, tanítójául megválasztotta. A választást egyhm. közgyűlésünk 19—910. sz. határozatában tudomásul vevén, a végleges megerősítést felfüggesztette, mert nem volt módjában, hogy a vallástani pótképesítő bizonyítvány jogérvenységét elbirálhassa. Nevezett tanító ugyanis éppen a múlt közgyűlésünk kezdete előtt terjesztette be az iglói tanítóképző igazgatóságnak 196—910 április hó (dátum nélkül) kiadott bizonyítványát arról, hogy ő a tiszai kerületi ág. hitv. ev. püspöki biztosnak jelenlétében vizs-

gázott s tett vallástani képesítőt. A tiszáninneri reform. egyházkerület püspöke megkérdezendő volt tehát e tekintetben, hogy az iglói tanítóképzőre vonatkozólag áll-e fenn olyan rendelkezés, mely szerint e reform. vallásu tanítójelöltek ez intézetnél evang. vallástanár és evang. püspöki megbízott előtt jogérvényes vallástani pótképesítőt tehetnek. S mivel a tiszáninneri püspöki hivatal 725—910. sz. leiratában Lehóczky Lajos vallástani pótképesítőjét érvénytelennek mondotta, ennek következtében az E. T. VI. t.-c. 21. §-a értelmében nevezett tanítót alkalmaztatásától számított egy év alatt a vallástani pótvizsgálat letételére utasítani kellett.

9. Egyházmegyei közgyűlésünk 42—910 sz. határozatának 2. p. értelmében intézkedtem, hogy néh. Csillag Lajos lelkész által Zsigmond Ferenc urnál letétbe helyezett 143 K és időközi kamatát a bojti „Selymesház alap” javára kiadassék. B. Nagy Lajos gondnok és Mózes István h. lelkész nyugtája szerint ez évi aug. 15-én a szóban forgó összeg a Nagyvárad Gazdasági és Iparbank 14—163 sz. 175 K 80 fillért tartalmazó betétkönyvön átszolgáltatott.

10. Nyilvántartás céljából jelentem, hogy főtiszt. püspök ur 1881—910 sz. leiratában Deák József mezőkeresztesi és Babicsák József nyüvedi s. lelkészeket a szolgálat érdekéből megcserélte. 4193—910 sz. leiratában Székelyhidi Bélát a furtai 4636—910 sz. leiratában Balajthy Jenőt a nagyvárad egyházba az esperesi hivatalhoz, 4860—910 sz. leiratában pedig Halmi Miklóst a nyüvedi egyházba segédlelkészül kibocsátván, megnevezett atyafiak a bihari egyházmegyébe bekebelezendők. Elbocsátó adatott G. Szabó Gábor nagyvárad ujjvárosi segédlelkésznek.

A tanítói karban állásukról távoztak Szabó Kálmán kisszántói tanító önkéntes lemondás folytán, Fényi Gyula szentjánosi, Harcsa Sándor bsztmártoni, Varga Béla hkujlaki kántor-tanítók, más egyházmegyébe választatván meg, részökre elbocsátó bizonyítvány adatott ki.

Egyéb változások a tárgysorozat rendén nyernek előterjesztést.

11. Végül becses tudomására hozom, hogy Szatmári László nagyszántói lelkész a f. évi augusztus hó 8-ik napján két heti súlyos szenvedés után, életének 71-ik s lel-

készkedé
rény és
zöttünk
közgyűlé
rövid él
Be
jóváhagy
A
Nag

készkedésének 30-ik évében jobblétre szenderült. A szerény és kötelességtudó lelkész emléke legyen áldott közöttünk! Egyházmegyénk határozata folytán méltóztassék közgyűlésünknek rendelkezni az iránt, hogy a hű szolga rövid életrajza jegyzőkönyvünkbe felvéttessék.

Bejelentem intézkedéseimnek tudomásulvételét és jóváhagyását mély tisztelettel kérve vagyok

A nagytiszteletű és tekintetes egyhm. közgyűlésnek
Nagyváradon, 1910 szept. 25.

alázatos szolgálója

Sulyok István,

esperes.

Az egyházmegye közgyűlése az időszaki esperesi jelentést jegyzőkönyvébe iktatja s határozatait a következőkben hozza meg:

1. Az esperes intézkedését, mely szerint a folyó évtől kezdődőleg a közalapi egyszersmindenkori — missiói — a rendes és rendkívüli államsegély és a tűzkárbiztosítási járulék az egyházmegye közigazgatási; a báró Baldácsi alapból esedékes évjáradék az egyházmegye lelkészgyámintézeti pénztárához; a tőkeképző segélyek pedig az esperesi hivatalhoz küldessenek meg, határozati erőre emeli s utasítja a segélyeknél érdekelt egyházakat, lelkészeket és tanítókat, hogy az illető pénztárnokok fölszólítása folytán nyugtaikat a megjelölt helyekre küldjék be.

2. A 272—1910 sz. egyházker. határozatra vonatkozó esperesi eljárást tudomásul veszi.

3. Hasonlóképpen tudomásul veszi az esperes intézkedését a 275—1910 sz. egyházkerületi határozat meghirdetése tárgyában.

4. A csatári egyháznak a leányiskola építésre kiadott esperesi engedélyt jóváhagyja.

5. Hasonlóképpen jóváhagyja a mező-

keresztesi egyháznak a torony javítási munkálatokra kiadott esperesi engedélyt.

6. A zsákai egyház orgona építésének engedélyezését, illetőleg a vállalati szerződésnek esperesi megerősítését jóváhagyólag veszi tudomásul.

7. A bojti és zsákai egyházaknak az ideiglenes kölcsönök felvételének engedélyezését helyben hagyja, de a nevezett egyházakat a maga részéről is utasítja, hogy kölcsöneiket legkésőbb dec. 31-ig visszafizessék, s erről az esperesi hivatalt azonnal értesítsék.

8. Utasítja Lehoczky Lajos siteri tanítót, hogy alkalmazásától számított egy év alatt a vallástani pótvizsgálatot letegye.

9. A bojti „Selymes-ház alap“ javára Zsigmond Ferenc urnál néhai Csillag Lajos által letétbe helyezett összeg átszolgáltatását tudomásul veszi.

10. Hasonlatosképpen tudomásul veszi a s. lelkészi s a tanítói karban történt változásokat.

11. Részvétellel veszi tudomásul néhai Szatmáry László nagyszántóli lelkésznek elhunytát, s megbizza az esperes urat, hogy a hű szolga rövid életrajzát irassa meg, s jegyzőkönyvünkben nyomassa ki.

133. szám. Sulyok István esperes mély megilletődéssel jelenti magyar-református egyházunk egyetemét ért nagy csapást, főtiszteletű és méltóságos Dr. Kun Bertalan urnak a tiszáninneri egyházkerület püspökének, egyetemes konventünk és országos zsinatunk elnökének, élte 94-ik évében történt jobb létre szenderülését.

Az egyházmegye közgyűlése a nagy püspök emlékét — aki hetven esztendeig viselte vállán a palástot, s negyvennégy esztendőt töltött a püspöki székből; akinek személye maga a béke, a jószág, a szeretet megtestesülése volt; a kit méltán vett körül mindnyájunk osztatlan tisztelete, őszinte

beterj

M

A

végzés

séges

lete a

M

dijleve

ide vo

tetni.

az elv

körül

való

A

sz. vé

azon

nek n

lálva

röndel

egyhá

időkő

átválto

aktuál

okt. 1

megye

lelkés

közgy

M

az uja

azon

szóló

példán

rozatá

határik

az utc

becsülése — kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvében s részvétéről a tiszáninneni egyházkerület közgyűlését jegyzőkönyvi kivonattal értesíti.

134. szám. Olvastatott Sulyok István esperesnek a beterjesztett következő jelentése :

Nagytiszteletű s tekintetes egyházmegyei közgyűlés!

A f. évi április hó 15-én tartott közgyűlésünk 68. sz. végzésével a díjlevelek átvizsgálása és az esetleg szükségesnek látszó utasítások megadására az esperes elnöklése alatt egy bizottságot küldött ki.

Mielőtt a bizottság eljárásának eredményét és így a díjleveleket is előterjeszteném, szükségesnek tartom az ide vonatkozó felettes hatósági rendeleteket megismertetni. Azért pedig, mert a küldöttség álláspontja és azok az elvi megállapodások, melyeket a díjlevelek rendezése körül alkalmaztatni jónak látok, csak az előzményekkel való összefüggésben érthetők meg és bírálhatók el.

A díjlevelek rendezése ügyét az egyházker. 338--908 sz. végzésében azzal hozta napirendre, miszerint mindazon lelkészi-, tanítói- és énekvezéri állásoknál, amelyeknek mai tényleges javadalma szabályszerű díjlevélbe foglalva nincsen, a díjlevelek kiállítását és fölterjesztését elrendelte s ezeknek fölterjesztési idejéül az 1909. évi őszi egyházker. közgyűlést tűzte ki. Amennyiben azonban időközileg az adósegélyt nyert egyházakban a díjlevelek átváltozása az egyh. törvények rendelkezéséből kifolyólag aktuálissá vált: a díjlevelek beadásának terminusát 1910. okt. 1-ig tolta ki. Ennek megfelelően hozta meg egyházmegyénk is 116—909 sz. határozatát, mellyel az összes lelkészi- és tanítói díjleveleknek a következő évi tavaszi közgyűlésre való fölterjesztését rendelte el.

Minthogy e körben, főleg a tanítói díjlevelek közül az újabban fölvetett javadalmi jkvek és a közig. bizottságok azon rendelkezése folytán, hogy minden tanítónak névre szóló és a javadalmi jknyvvvel megegyező díjlevele egy példányban adassék be: az egyhker. 498—909. sz. határozatában a lelkészi- és tanítói díjlevelek beterjesztésének határidejét szétválasztván, az előbbire nézve 1911 okt. 1., az utóbbiakra pedig 1910 okt. 1. napját állapította meg;

érintetlenül tartván fenn azt az előbbi rendelkezést, amelylyel a 338—908 sz. határozatot tágitotta, hogy t. i. a beterjesztés az összes díjlevelekre és így a felettes hatósági jóváhagyással ellátott díjlevelekre is vonatkozik. 624—909. sz. határozatában egyszersmint felveszi az egyet. konvent 344—909. sz. határozatát, amely azt a téves felfogást akarja korrigálni, mintha az adósegélyes egyházakban a díjleveleknek az adósegély megállapítása céljából foganatosított értékelése a jogerős vagy a gyakorlatban jogerősnek vélelmezett díjleveleket megváltoztatta volna. De magasabb érdekekből ajánlja, hogy a díjlevél átváltoztatásáról a konventi utasításban foglalt és az adósegély megállapításánál használt egységárák irányadónak tekintessenek.

Végül az egyházker. 19—1910 sz. határozatának 1 pontjában akként rendelkezik, hogy az egyházmegyék a javadalmi jegyzőkönyvvel egyezően kiállított és a XXVII—1907 t.-cikkben előírt minimális javadalmat biztosító tanítói díjleveleket f. évi augusztus hó végéig átvizsgálva és jóváhagyva az egyház. elnökségéhez terjesszék föl.

A kiküldött bizottság a felettes egyházhatósági végzésekben foglalt rendelkezések és intenciók szem előtt tartásával 1910 jul. 20-án tartott ülésében a díjlevelek kiállítása körüli érveket és módokat állapítson meg. Még pedig :

1. Konstatalván, hogy egyházmegyénk területén az esperesi hivatal és az egyházak irattárában csak 21 lelkészi és 38 tanítói állásnak van szabályszerűen záradékolt díjlevele ; felhivatni rendelte az egyházakat, hogy azok az egyházak, amelyekben záradékolt díjlevelek vannak, ezeket : ahol záradékolt díjlevelek nincsenek : a lelkészeknél a gyakorlatban jogérvényesnek tekintett, s az 1894-ik évi jelentő iv összeállításánál vagy a kongrua becslés alkalmával használt díjlevelek, tanítóknál az 1893. évi javadalmi becsléskor jegyzőkönyvbe foglalt, s úgy az egyház, mint a politikai hatóság részéről is érvényesnek elfogadott díjlevelek alapján állítsák ki a fölterjesztendő díjleveleket ; végül azon helyeken, ahol lelkészeknél egyáltalában ilyen alapul szolgáló díjlevél nem léteznék : a díjlevelek azon fizetési módok mellett készíttessenek, amelyek szerint

gyako
tetni s
2

nyugv
segély
mert
adato
levél
toztata
marac
tást ig
formá
tával
bárma
tével
egyhá
nyilvá
lyozta
lehető
mazta

19—9

azt a
jköny
sítésé
intent
biztos
díjlev
a tan
latába
a díj
értéke
díjlev
tetele
javad
levél
javad

ben v
történ

gyakorlatban a javadalom évekre visszamenőleg kifizet-
tetni szokott.

2. Azon törvényen és felsőbb hatósági kijelentéseken nyugvó elv alapján, hogy sem a kongrua, sem az adó-
segély-becslés voltaképpen új díjleveleket nem alkotott,
mert az kifejezetten az egyház autonóm joga: utasításul
adatott, hogy amennyiben bármilyen oknál fogva a díj-
levél egyes tételeinek átalakítása illetve készpénzre átvál-
toztatása kívántatnék, a díjlevél maga eredeti alakjában
maradjon meg a lelkészi díjleveleknél, a változta-
tást igénylő díjlevél pontok öt évre terjedő egyezmény
formájában változtassanak meg, amelyek a ciklus lejár-
tával újabb tárgyalás alá jöhetnek az egyezkedő felek
bármelyikének kívánságára, különben pedig öt év eltel-
tével az érdekelt felek vagy az esperes bejelentésére az
egyházmegye által újabb öt évre meghosszabbítottak
nyilvánítatik. Az adósegélyt élvező egyházaknál hangsú-
lyoztatván, hogy az egyházak és javadalmasok érdekében
lehetőleg az adósegélynél alkalmazott egységarak alkal-
maztassanak.

3. A tanítói díjlevelek elkészítésénél, mivel úgy a
19-910 sz. egyhker. végzés, valamint a közig. bizottság
azt a követelményt állítja fel, hogy ezek a javadalmi
jkönyvek megegyezők legyenek, a következő elv érvénye-
sítését kívánta a bizottság: Minthogy a javadalmi jkönyv
intentiója a XXVII—1907. évi minimális tanítói fizetés
biztosítása; ennél fogva az egyházhatóságilag jóváhagyott
díjlevelet az érték szempontjából bírálja el s amennyiben
a tanítónak orsz. nyugdíjintézet és más egyéb jogviszony-
latában az általa megállapított értéket tekinti irányadónak,
a díjlevél későbbi, esetleges változtatásáról ezeknek az
értékeknek csökkentését tilalmazza. Ennél fogva a tanító-
díjlevelek úgy szerkesztendők, hogy az eredeti díjlevél
tételei mindenütt megtartandók és az egyes tételeknek
javadalmi jkönyvi értékei azzal viendők be, hogy a díj-
levél végén megjegyeztessék miszerint az értékelések a
javadalmi jkönyvből vették.

Ott pedig a hol az egyes tételek magasabb összeg-
ben váltottak meg: azok az összegek egyezményszerűleg
történjenek.

A díjlevelek többé-kevésbé ez elvek szemelőtt tartá-

sával késedelmesen beérkeztek. De semmiesetre sem olyan időben, hogy a tanítói díjlevelek aug. hó végén elbíráthatók és fölterjeszthetők lettek volna. Ez okból kénytelen voltam főtiszt. püspök urnál haladékat kérni és a f. hó 12-én tartott bizottsági ülésen kizárólag a tanítói díjleveleket vizsgáltatni át; míg a lelkészi díjlevelek felülbírlását az idő rövidsége miatt egyedül végeztem.

Mindennek dacára az összes díjleveleket leteszem tárgyalás végett közgyűlésünk asztalára, a lelkészi díjleveleket illetőleg megjegyezvén, hogy azok körül csak azok elbírlása sürgetős, ahol az adósegély miatt a díjleveleken való változtatás föltétlenül szükséges. A többieket halasztani lehetne minden nagyobb aggály nélkül tavaszi közgyűlésünkre.

Az esperesi jelentéssel kapcsolatban olvastatott az egyházmegyei tanítótestület 1910. évi augusztus 17-én Nagyváradon tartott közgyűlésének 5—910 sz. a. kelt jegyzőkönyvi felterjesztése, amelyben kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy a tanítói díjlevelek tartalmi elbírlásánál, az olyan egyházak, ahol a régi és új díjlevél tételei között a tandíjnal eltérés van, utasíttassanak mindenütt a javadalmi jegyzőkönyvben felvett számon felül beirt tankötelesek után a tandíjat az egyház fizesse; s ha ez lehetséges nem volna, mondja ki az egyházmegyei közgyűlés, hogy több növendék egy iskolába sem vehető föl annál, mint amennyi után a tandíjat a javadalmi jegyzőkönyv biztosítja.

Az egyházmegyei közgyűlés a lelkészi és tanítói díjlevelek kiállítására vonatkozóan az esperesi jelentésben foglalt alapelveket helyesli, és irányadóknak elfogadja; azonban ezzel kapcsolatban kimondja, hogy az adókulcs változtatások eseteiben az egyházi hivatalnokok díjleveleinek a III. t.-c. 11. §-ában elrendelt megváltoztatását — olyan egyházközségekben, ahol a természetbeni szolgáltatások készpénzben való megváltására nézve az egyház és belhivatalnokok között legalább öt évre terjedő megállapodás jött létre — nem tartja ugyan szükségesnek; de figyelmezteti a presbyté-

1.
kántor-
nyilatko-
zatban
évi 27
tassanak

1.
és 95-
végett
gyes i
foglalt
kozó e

1.
sebb f
bytériu
kel eg

riumokat, s az egyházak belhivatalnokait, hogy ilyen megállapodás hiányában a felhívott törvényszakaszbán érintett esetekben a díjlevelek állandó megváltoztatását a törvény által előírt olyan kötelességnek tekintik, melynek a teljesítésére az egyházmegye az illető egyházakat szorítani köteles.

A betérjesztett lelkészi díjlevelek és a megváltásra nézve létrejött egyezségek tárgyalását a jövő évi tavaszi közgyűlésre tűzi ki;

A tanítói díjleveleket az elfogadott elvi megállapodások szerint a következő számok alatt bírálja el:

135. szám. Az ártándi lelkészi hivatal betérjeszti a kántor-tanítói állás díjlevelét s a javadalmas kántor-tanító nyilatkozatát, mely szerint beleegyeznek, hogy a természetbeni szolgáltatások az 1911—1915 években az 1902. évi 27. sz. presbyteri határozat alapján készpénzben váltassanak meg.

Az egyházmegye közgyűlése a megváltásra vonatkozó egyességet újabb öt évre jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti.

136. szám. A bihari református egyház a 107—1909 és 95—1910 sz. presbyteri határozatokkal megerősítés végett felterjeszti a kántor-tanítói, a leánytanítói és a vegyes iskola tanítói állás díjlevelét; és a díjlevelekben foglalt természetbeni szolgáltatások megváltására vonatkozó egyezséget.

Az egyházmegye közgyűlése a bihari kántortanítói, leánytanítói és vegyes iskola tanítói állások díjleveleit megerősíti, megváltásra nézve létrejött egyezséget az 1911—1915 évek jóváhagyja s úgy a díjleveleket, mint az egyezséget az egyházkerületre felterjeszti.

137. szám. A biharpüspökii egyház nagyobb és kisebb fitanítójának jóváhagyott díjlevele nem lévén, a presbytérium 44—1910 sz. alatt a javadalmi jegyzőkönyvekkel egyező díjleveleket megerősítés végett felterjeszti.

Az egyházmegye közgyűlése a beterjesztett díjleveleket megerősíti s jóváhagyás végett az egyházkerületre felküldeni rendeli.

138. szám. A borsi egyház 51—1910 sz. presbyteri határozattal úgy a fi, mint a leánytanító állásnak a javadalmi jegyzőkönyvvél egyező díjlevelét megerősítés végett felterjeszti.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott díjleveleket jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felküldeni rendeli.

139. szám. A hegyközkovácsii egyház kántor-tanítójának jóváhagyott díjlevele nem lévén, a presbytérium a 12—1910 sz. határozattal az 1893. évi javadalmi jegyzőkönyv alapján készített díjlevélnek s a természetbeni szolgáltatások megváltásának jóváhagyását kéri.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott díjlevelet és a megváltásra vonatkozó egyezséget jóváhagyja s úgy a díjlevelet, mint a megváltásra vonatkozó egyezséget az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

140. szám. A hegyközpályii egyház beterjeszti a 27—1910 sz. presbyteri határozat alapján kiállított, a természetbeli járandóságok öt évre készpénzben való megváltását feltüntető kántor-tanítói díjlevelet.

Az egyházmegye közgyűlése a kántor-tanítói díjlevél természetben megállapított járandóságának a javadalmas hozzájárulásával öt évre terjedő időre szóló készpénzben leendő megváltását a maga részéről jóváhagyja és további megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

141. szám. A hegyközsáldobágyi egyház beterjeszti 38—1910 sz. presbyteri határozattal a kántor-tanítói állás díjlevelét, amelyben a természetbeni szolgáltatásokat pénzben értékeli s váltja meg.

Az egyházmegyei közgyűlés a bemutatott díjlevelet, illetve a díjlevélben foglalt természetbeli járandóságoknak öt évre leendő megváltását megerősíti s jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

142
beterjesz
határoza
szolgáta
szerint
hagyni

143
a kánto
auguszt
pitott d

144
gett ber
ján kiál
szolgáta

145
házmeg

146
bytérium
díjlevele

142. szám. A kisszántói egyház megerősítés végett beterjeszti a kántor-tanítói állás 37—1910 sz. presbyteri határozattal megállapított díjlevelét s a természetbeni szolgáltatásoknak a 38—1910 sz. presbyteri határozat szerint való megváltását a következő öt évre jóváhagyni kéri.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott díjlevelet és a megváltásra vonatkozó egyezséget jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

143. szám. A nagykerékii lelkészi hivatal beterjeszti a kántor-tanítói és leánytanítói állásoknak az 1910 augusztus hó 6-án tartott presbyteri gyűlésben megállapított díjleveleit.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott díjleveleket megerősíti s jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

144. szám. A nagyszántói egyház megerősítés végett bemutatja az 53—1910 sz. presbyteri határozat alapján kiállított kántor-tanítói díjlevelet és a természetbeni szolgáltatások öt évi megváltására vonatkozó egyezséget.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott díjlevelet megerősíti s a szabályszerűen létrejött egyezséget a következő öt évre jóváhagyja s úgy a díjlevelet, mint az egyezséget az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

145. szám. A nagyváradai egyházat utasítja az egyházmegye közgyűlése,

hogy a kántori díjlevelet az 1911. évi tavaszi közgyűlésre beterjessze.

146. szám. A nyüvedi egyház lelkészi hivatala a presbytérium 17—1910 sz. határozata alapján kiállított tanítói díjleveleket beterjeszti.

Az egyházmegye közgyűlése a nyüvedi kántortanítói s a nyüvedi kügypusztai tanítói állomások díjleveleiben foglalt természetbeni szolgáltatásoknak öt évre leendő megváltását azzal a feltétellel hagyja jóvá, ha tanító urak beleegyező nyilatkozataikat beterjesztik; e nyilatkozatok beérkezése ese-

tén az egyezés az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztendő.

147. szám. Az örvéndi egyház 62—1910 sz. presbyteri határozattal a kántor-tanítói állás díjlevelét akként állítja ki, hogy a természetbeni járandóságok a javadalmassal kötött egyezés szerint pénzben fizetessenek, az egyezés a tanítónyilatkozata szerint öt évre szól.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott egyezséget öt évre jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületre fölterjeszti. Az egyházat pedig a javadalmi jegyzőkönyvnek illetékes helyen leendő kijavítására utasítja.

148. szám. A paptamási egyház lelkeszi hivatala megerősítés végett beterjeszti a fi és leánytanítói állomások díjleveleit.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott díjleveleket jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

149. szám. A pusztatoldi egyház presbytériuma megerősítés végett bemutatja a 242—1908 sz. határozat alapján kiállított kántor-tanítói díjlevelet.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott díjlevelet megerősíti s jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

150. sz. A pusztajlaki egyház és a kántortanítói állomás jelenlegi javadalmazása között a természetbeni járandóságok megváltására nézve létrejött egyezséget

az egyházmegye közgyűlése az 1911—1915. évekre jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

151. szám. A siteri egyház presbytériuma az 1910. augusztus 28-án tartott üléséből a tanítói díjleveleket felterjeszti.

Miután a presbyteri határozatból nem tűnik ki, hogy az egyház a tanítói állások részére új díjlevelet akar-e kiállítani, vagy a régi díjlevelek fenntartása mellett csak

152.
ber 28-án
felterjeszti
leveleit; s
tására néz
az egyezs

egyezséget kíván kötni tanítóval a természetbeni járandóságoknak bizonyos időhöz kötött megváltására nézve: a beterjesztett iratok a siteri egyház előljárásiának azzal adatnak vissza, hogy megváltás esetén az egyház és tanítók szabályszerű egyezséget kössenek; s hogy a díjlevél megváltandó tételei a javadalmi jegyzőkönyvben kiírt értéknél kevesebb összegben nem válthatók meg.

152. szám. A szentjánosi egyház az 1910. szeptember 28-án tartott presbyteri gyűlésből megerősítés végett felterjeszti a kántor-tanítói és leánytanítói állomások díjleveleit; s miután a természetbeni járandóságok megváltására nézve jelenlegi javadalmasokkal egyezséget kötött, az egyezés jóváhagyását is kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett s az eddigi felsőbb hatósági záradékolással el nem látott régebbi díjlevéllel megegyező kántor-tanítói, úgy szintén a hasonlóképpen a záradékolatlan, de mindenkor jogerősnek tekintett és a 2-ik pontban módosított leánytanítói díjlevelet jóváhagyja és megerősíti.

Amennyiben az egyház a régebbi leánytanítói díjlevél 2. pontjában foglalt kötelességét már évekre visszamenőleg akként teljesíti, hogy e helyett a megfelelő földmennyiséget a saját használására fenntartott földből bocsátja a javadalmas rendelkezésére: ennél fogva utasítja a szentjánosi egyház presbyteriumát, hogy a javadalmi jegyzőkönyv ezen pontját az illetékes közig. hatóságnál helyesbíttesse, és azt a presbyteri határozatot, mellyel a leánytanítói díjlevél 2-ik pontját változtatta, sürgősen terjessze be pótlólag.

A természetbeni járandóságok megváltására nézve a javadalmasok hozzájárulásával megkötött egyezséget az 1911—1915 évre megerősíti és ezen határozatának az

egyházkerületi közgyűléshez leendő felterjesztését elrendeli.

153. szám. A váncsodi egyház a kántor-tanítói és leánytanítói díjlevelekben foglalt természetbeni szolgáltatásoknak és pedig a 100—1909. sz. presbyteri határozat szerint a tandíjjárandóságok, az államsegélyek, valamint a fa és földhaszonélvezet kivételével, amelyek természetben szolgáltatnak ki, készpénzben való megváltására nézve a jelenlegi javadalmasokkal egyezséget kötött, akiknek beleegyező nyilatkozatát bemutatja.

Az egyházmegyei közgyűlés a megváltást a bemutatott egyháztanács végzése értelmében az állami pénztárból nyerendő tandíj, államsegélyek, valamint a tüzifa és földhasználását érintetlenül hagyásával a következő 1911—1915. évekre jóváhagyja, s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti

154. szám. Olvastatott az egyházmegyei missiói bizottságnak a révi missiói lelkész 1910. évi II. évnegyedi missiói jelentésére vonatkozó előterjesztése.

Az egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

155. szám. Olvastatott az egyházmegyei missiói bizottságnak a lessi missiói lelkész 1910. évi II. évnegyedi missiói jelentésére vonatkozó előterjesztése.

Az egyházmegye a jelentéseket tudomásul veszi.

156. szám. Olvastatott a missiói bizottság előterjesztése alapján a váncsodi és fugyivásárhelyi lelkészek jelentése a szórványok gondozásáról.

A közgyűlés a jelentéseket tudomásul veszi.

157. szám. A hegyközujlaki egyház anyagi állapotának megvizsgálására a 26—1910. sz. egyházmegyei határozattal kiküldött Lévai Mihály számvevőszéki elnök jelenti, hogy az egyház 1909. évi számadása 29 korona 52 fillér pénztári maradvánnyal, melyet Bodó László volt gondnok Sipos Imre ez idő szerinti gondnoknak átadni köteles, jóváhagyható, az egyházi adó behajtása körül mulasztás senkit sem terhel, mert a presbytérium részé-

ről e
mén
múl
kifiz
Anta
együ
A vá
Bodo
múl

vetés

tése,
mitv
azon
hátra
tette

ről erre nézve a törvényszerű lépések megtételek s eredménnyel is jártak. Bodó László volt gondnok csak annyi mulasztást követett el, hogy három magtári kötvényét kifizetett egyéntől u. m. Német Sándortól 30 kiló, Pele Antalnétól 24 kiló, Csorba Jánosnétól szintén 24 kiló, együtt tehát 78 kiló buza kamatot elfeledett bevételezni. A váltó óvatolás folytán felmerült 10 korona költséggel Bodó László nem terhelhető, mert a pénz beküldése körül mulasztást nem követett el.

Az egyházi adókulcs még a mostani irreális költségvetés mellett sem fedezi a szükségletet.

Jelenti végül, hogy a belhivatalnokok hátralékos fizetése, a kétszeres buza métermázsáját 12 koronával számítva 969 K. 64 fillérben állapítható meg; a fitanító azonban 1 mm. buzáért 24 koronát követel, s 1908-tól hátralékban maradt fizetését is ily árban számítva fizettette ki a volt gondnokkal.

Eljárási költségét 17 koronába számítja fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk a jelentést tudomásul vevén, a hegyközujlaki egyház 1909. évi zárszámadását 29 K. 52 fill. pénztári maradvánnyal jóváhagyja s kötelezi Bodó László volt gondnokot ez összegnek gondnok utódja kezéhez 15 nap alatt különben végrehajtás terhe alatt való lefizetésére. Kötelezi továbbá arra, hogyha az elmaradt magtári kamatokat a presbiterium felszólítására a volt adósok meg nem fizetnék, a 78 kiló buzát vagy annak piaci árát az egyház magtárába, illetve pénztárába 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatt fizesse be; ellenben a váltó óvatolás folytán felmerült 10 korona költség megfizetése alól felmenti; utasítja a hegyközujlaki egyházat, hogy egyházi adókulcsát egy éven belül megfelelően módosítsa, esetleg az adó csökkentési segélynyerés iránt a lépéseket haladéktalanul tegye meg.

Ami pedig a jelentésnek azt a részét illeti, hogy Varga Béla tanító a díjlevél

szerinti termény értéket magasabb összegben követeli az egyháztól, mint a milyen összeg a 365 – 900 sz. alatt egyházkerületileg jóváhagyott díjlevélben a termény egyenértékűül jóváhagyva van, az esperes felhivatik, hogy az egyházmegyei s ha ott feltalálható nem volna, az egyházkerületi levéltárból a hegyközujlaki kántor-tanítói állás díjlevelét szerezze be s azt ez ügyben leendő érdemi döntés céljából a közelebbi egyházmegyei közgyűlésre terjessze be.

158. szám. Lévai Mihály számvevőszéki elnök jelenti, hogy a nyüvedi egyháznak az alapokról szóló múlt évi számadását megvizsgálta, rendben találta s jóváhagyásra ajánlja.

A nyüvedi egyházi alapok múlt évi zár-számadását egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja.

159. szám. A számvevőszék elnöke jelenti, hogy a siteri egyház 1909. évi számadását megvizsgálta s azt jóváhagyásra ajánlja, azonban minthogy a tűzbiztosítási alap és a magtár kamatai e számadásba nem vétettek be: ezek az 1910. évi számadásba bevételezendők s a felfszaporodott tanítói nyugdijhátralék is rendezendő.

A számvevőszék elnöke javaslatának elfogadásával egyházmegyei közgyűlésünk a siteri egyház 1909. évi számadását jóváhagyja, de kötelezi az egyházat, hogy f. évi zárszámadásában számolja el a nevezett alapok 1909. évi kamatait is s a felfszaporodott tanítói nyugdij hátralék ügyét mielőbb rendezze.

160. szám. Konrád Géza pénztárnok beterjeszti a közigazgatási pénztár 1911. évi költségelőirányzatát, mely szerint 6288 K 46 fill. szükséglettel 6110 K 44 fill. fedezet állván szemben, fedezeti többletül 321 K 98 fill. mutatkozik. E költségelőirányzatot a számvevőszék elnöke azzal ajánlja jóváhagyásra, hogy népiskolai szervezet által tervbe vett egyházmegyei népiskolai felügyelői állás

javad
tassé

házm
megy
folyt
nak
175
vetel
szök
szén
lat v
kato:
mon
közö
osztá

törlé
mag
az e
való
bizto
kebe

javadalmazására a szükségleti részbe 200 korona állítassék be.

A beterjesztett költségelőirányzatot egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja; az egyházmegyei népiskolai felügyelői állás javadalmazásáról pedig — minthogy a „Népiskolai szervezet stb.“ egyházkerületi tárgyalásra is csak az 1911. évi tavaszi közgyűlésen kerül — akkor gondoskodik, ha ez állás szervezését az egyházkerület szabályrendeletileg kimondotta.

161. szám. A siteri alapoknak a 39—910 sz. egyházmegyei határozatba foglalt rendelkezés szerint egyházmegyei közigazgatási pénztári kezelésbe történt átvétele folytán a közig. pénztárnak jelenti, hogy: a) három adósnak és kezésének elhalálózása folytán az egyháztanács 175 K 56 fillért behajthatatlannak mondott ki; b) a követelések jelzálogilag bekebelezve nincsenek, sőt egy részők kezésekkel sincs biztosítva; c) az alapok egy részénél hiány, más részénél százakat meghaladó szaporulat van. Javasolja tehát a Székely Pál, Fakó János és Lakatos Jánosnál levő 175 K 56 fillér behajthatatlannak mondott követelés törlesztessék s a szaporulat az általa közölt kimutatás szerint az alapok között részarányosan osztassék föl.

Az egyházmegyei ügyész a behajthatlan követelések törlése s a megcsonkult alapok kiegészítése tekintetében magáévá tévén a közigazgatási pénztárnak előterjesztését, az egyes kötvénybeli követeléseknek lejáratkor egy évre való felmondását s a jelzálogi bekebelezéssel akkor nem biztosítottaknak behajtását véleményezi, a telekkönyvi bekebelezés költségei az adóst terhelvén.

Egyházmegyei közgyűlésünk ez előterjesztések folytán kimondja, hogy a kamatszaporulás az alapok között a pénztárnok kimutatása szerint részarányosan osztassék fel, utasítja a közigazgatási pénztárnokot, hogy a legközelebbi lejáratkor hívja fel az adósokat kötvénybeli tartozásaiknak jelzálogi bekebelezéssel való biztosítására, az így nem biztosított tartozásokat pedig mondja fel;

a behajthatatlannak jelzett 175 korona 56 fillér követelés ügyében vizsgálatot rendel el közgyűlésünk annak megállapítása végett, hogy az alaptőkét ért e veszteségért kít terhel a felelősség s az elnökséget megbizza, hogy a vizsgálat fogyanatosításáról saját hatáskörében megfelelően intézkedjék.

162. szám. Az egyházmegyei tanítótestületnek az 1909. évi szeptember 8-tól december 31-ig terjedő időről szóló számadását 2083 korona 53 fillér maradvánnyal, mint vagyonnal; továbbá ugyanazon testület segélypénztári számadását 2853 korona 34 fillér maradvánnyal a számvevőszék elnöke helyesnek találván, jóváhagyásra ajánlja.

Az egyházmegyei tanítótestületi és segélypénztár bemutatott számadását egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja.

163. szám. Az egyházmegyei tanügyi bizottság be-terjeszti a kebelbeli tanítótestület javaslatának figyelembevételével a „Népiskolai szervezet szolgálati pragmatikával stb.“ című egyházkerületi tanügyi bizottsági tervezetre vonatkozó véleményes javaslatát.

A javaslatnak az egyházmegyei népiskolai felügyelői állás szervezésére vonatkozó részét egyházmegyei közgyűlésünk teljes egészében magáévá teszi s annak, mint a jelenleg érvényben álló egyházi törvényekben semmi alappal nem bírónak felállítását elvi okokból is a leghatározottabban ellenzi, a javaslat többi részét pedig az egyházkerületi tanügyi bizottság szakbizottságához pártolólág terjeszti föl.

164. szám. Az egyházmegyei tanügyi bizottság be-terjeszti Borbély Lajos bihari tanítónak a körü iskolalátogatói tisztségről s ezzel a tanügyi bizottsági tagságról, nyugdíjba vonulás okából történt lemondását.

Egyházmegyénk Borbély Lajosnak a tanügyi bizottsági tagságról való lemondását hü és fáradhatatlan munkásságának elismerése mellett elfogadja s helyének be-

riun
szer
nitó
gye:
kés:

erő:
hat:
meg
kön

pád
gyá
ban

töltése iránt közelebbi közgyűlésen intézkedik.

165. szám. A borsi egyház beterjeszti a presbytérium azon határozatát, mely szerint több rendbeli célszerűségi okból eddigi külön fi- és leány iskoláját a tanítói díjlevelek sérelme nélkül I—II. III—VI. osztályu vegyes iskolává alakította át; átváltoztatásba mindkét tanító készséggel beleegyezett.

Az osztályok új beosztását, illetőleg az eddigi külön fi- és külön leányiskolának I—II. és III—VI. osztályu vegyes iskolára való változtatását egyházmegyei közgyűlésünk egy esztendei próba időre engedélyezi, az egyházlátogató küldöttség figyelmét pedig már most felhívja a növendékek által elért eredménynek beható megvizsgálásra.

166. szám. A csökmői egyház jóváhagyás és megerősítés végett beterjeszti a presbytérium 55—1910 sz. határozatával felállítandó igazgató-tanítói állás hatáskörét meghatározó s a presbytérium által 68—910. jegyzőkönyvi szám alatt szintén elfogadott szabályzatot.

A jelenben érvényben álló „Népiskolai szervezet“ az igazgató-tanítói állásról és annak hatásköréről nem rendelkezvén, a csökmői igazgató-tanítói állás felállítását és az annak hatáskörét megszabó szabályzatot egyházmegyénk nem hagyhatja jóvá s arra utasítja a csökmői egyházat, hogy az igazgató-tanítói állás szervezéséről akkor gondoskodják, ha majd az új népiskolai szervezetben erről egyházkerületünk szabályrendeletileg rendelkezni fog.

167. szám. A mezőtelegdi egyház és Kercsedi Árpád állami tanító között a kántori teendők ellátása tárgyában 1910. szept. 18-án kötött s két egyező példányban beterjesztett szerződést

egyházmegyei közgyűlésünk azzal hagyja jóvá, hogy a 100 korona készpénzt az egyház csakis évnegyedenként, utólagos részletekben fizetheti ki s az E. T. I. t.-c. 131—135 §-ai s általában egyházi törvény-

könyvünknek az énekvezérekre vonatkozó rendelkezései Kercsedí Árpáddal szemben is fennállanak.

168. szám. Az egyházmegyei közgyűlés 85—910. sz. határozata folytán Dr. Thury Kálmán ügyész beterjeszti a pósalakai presbytérium azon határozatára vonatkozó véleményét, mely a baptista gyermekek után 10 korona iskolai adót óhajt kivetni. Véleménye szerint bármint nevezzük is a kivetni szándékolt 10 koronát, nem más ez, mint tandíj, melynek kivetése ellenkezik az 1868 évi XXXVIII., továbbá az 1908. évi XLVI. t.-c. rendelkezéseivel; a baptista gyermekek fel nem vétele pedig (1868. évi XXXVIII. t.-c. 15. §.) községi iskola felállítását vonván maga után, a kivetendő 5 százalékos pótdó kétszeresen terhelné meg a ref. egyháztagokat, minél fogva a presbytérium határozatának jóváhagyása megtagadandó.

Az ügyészi vélemény elfogadásával egyházmegyénk a pósalakai egyház szóban forgó határozatáról a jóváhagyást megtagadja.

169. szám. A nagyváradi ref. tanítónőképző intézet igazgató tanácsa beterjeszti az intézet 1910—1911. tanévi költségelőirányzatát, mely 22250 korona személyi, 9505 korona dologi, összesen tehát 31.815 korona szükséglettel szemben 26.849 korona 51 fillér fedezetet s ennélfogva 4965 korona 49 fillér hiányt tüntet fel, amelyre ha az elnökség fedezetet nem, találna végső esetben az internátus által lesz fedezve.

A költség előirányzatot egyházmegyei közgyűlésünk a maga részéről jóváhagyja.

170. szám. A nagyváradi ref. tanítónő képző-intézet igazgató tanácsa beterjeszti a nagyváradi ref. leány internátus 1910—1911. iskolai évre szóló költségelőirányzatát, amely szerint 6,490 kor. személyi, 33.315 korona dologi kiadással, egészben tehát 29.805 korona szükséglettel szemben 39.898 korona fedezet állván, a várható pénztári maradvány 93 korona.

A bemutatott költség előirányzatot egyházmegyei közgyűlésünk a maga részéről jóváhagyja.

egy
erő
az
hat
töb
pén
zást
az
azo
vag
tart
elő
gre
pár
fize
6 k
kor
lad

tan
seg
kul
ber
hog
adó

riui
sz.
hoz
13.

171. szám. A berettyószentmártoni egyház próba egyházi adókivetés és költségvetés kapcsolatában megerősítés végett beterjeszti a presbytérium 22—1910 és az egyházközségi képviselői gyűlés 2—910 jkvi számú határozatait, amelyekben névszerinti szavazással és szótöbbséggel kimondották, hogy az eddig érvényben volt pénz és terményadózás helyett a tisztán készpénz adózást léptetik életbe s ennek kivetési kulcsául elfogadják az E. T. III. t.-c. 13. §-ában irt normál adókulcsot, ugyanazonban, hogy a 20 éven felüli egyháztag, mely ha külső vagyonnal vagy keresettel nem bír is, a személyi adót tartozik fizetni, mely adó mindig a családfő terhére irandó elő és ezen kívül terményváltáság címén bizonyos progressiv adót, mely a 0—50 kor. állami adót fizetőknél páronként 4 korona, az 50 koronánál több állami adót fizetőknél, — még ha özvegyek vagy vegyes házasok is — 6 korona; özvegyeknél vagy vegyes házasoknál 0—10 korona állami adó mellett 2 korona, 10 koronát meghaladó állami adó mellett 4 korona.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szabályszerűen hozott határozatokkal elfogadott egyházi adókulcsot megerősíti azzal a korlátozással azonban, hogy a külön vagyonnal vagy keresettel nem bíró 20 éven felüli egyháztagok adója 2 koronánál több nem lehet.

172. szám. A csökmői egyház beterjeszti az egyháztanácsnak és egyházközségi gyűlésnek az adócsökkentési segélyben részesülés folytán szükségessé vált egyházi adókulcs megváltoztatása tárgyában kelt határozatait, amelyekben névszerinti szavazással egyhangulag kimondották, hogy az E. T. III. t.-c. 13. §-ában meghatározott normál adókulcsot fogadják el és léptetik életbe.

A szabályszerű határozatokkal elfogadott új adókulcsot egyházmegyei közgyűlésünk megerősíti.

173. szám. A csatári egyház beterjeszti a presbytérium 64—910 és az egyházközségi közgyűlés 12—1910 sz. névszerinti szavazással s az utóbbinál szótöbbséggel hozott határozatát, amely határozatokban az E. T. III. t.-c. 13. §-ában irt adókulcsot fogadták el.

Minthogy az adócsökkentési segélyben részesülhetésnek egyik feltételül az E. T. III. t.-c. 13. §-a éppen a normal adókulcs elfogadását és életbeléptetését állapítja meg: egyházmegyénk a szabályszerűen hozott határozatokkal elfogadott adókulcsot megerősíti.

174. szám. A furtai egyház jóváhagyás végett beterjeszti az egyháztanács 43—1910 és az egyházközség képviselői gyűlésének 2—1910 sz. határozatait, amelyekben névszerinti szavazással egyhangulag kimondották az E. T. III. t.-c. 13. §-ának a) és b) pontjaiban körülírt adókulcs elfogadását.

Az egyetemes adócsökkenési segély megnyerésének egyik törvényszabta feltétele lévén a III. t.-c. 13. §-ában meghatározott adókulcs elfogadása és életbeléptetése, a szabályszerű határozatokkal elfogadott adókulcsot egyházmegyénk megerősíti.

175. szám. A hegyközpályi-i egyház az adócsökkenési segély folyóvá tétele következtében kéri az E. T. III. t.-c. 13. §-ában meghatározott normal adókulcs életbeléptetésének engedélyezését.

Minthogy a bemutatott presbyteri és egyházközségi határozatok 1908-ban kifejezetten az adósegélyezés és nem adókulcs megváltoztatása indokából hozattak meg, egyházmegyei közgyűlésünk a hegyközpályi-i egyházat újabb szabályszerű határozatok meghozatalára s ezek alapján újabb kérényezésre utasítja.

176. szám. A lessi egyház jóváhagyás végett beterjeszti a presbytériumnak és egyházközségi közgyűlésnek 18—1910 és 2—1910 jkvi számok alatt névszerinti szavazással hozott azon határozatát, amelyekben egyhangulag kimondották, hogy az adósegély megnyerése folytán az E. T. III. t.-c. 13. §-ába meghatározott adókulcsot léptetik életbe.

A törvényszabta módon hozott határozatokat egyházmegyei közgyűlésünk jóvá-

hagyja, az új adókulcs életbeléptetését engedélyezi és megerősíti.

177. szám. A pelbárhidai egyház jóváhagyás végett beterjeszti a presbytérium 35—910 és az egyházközségi képviselő 2—910 jkvi szám alatt névszerinti szavazással hozott ama határozatait, amelyben egyhangulag kimondták, hogy az adósegélyben való részesülés folyománjaként a régi párbérrendszerű adózás helyett az E. T. III. t.-c. 13. §-ának a) és b) pontjaiban meghatározott fokozatos személyi és 10%-os vagyoni adót léptetik életbe.

Minthogy az adósegély megnyerésének egyik törvényszabta feltétele a hivatolt törvényszakaszban megszabott adókulcs elfogadása és életbeléptetése, a törvényes követelményeknek megfelelően hozott határozatokkal elfogadott adókulcs életbeléptetését egyházmegyénk közgyűlése jóváhagyja.

178. szám. A nyüvedi egyház jóváhagyás végett beterjeszti az egyháztanácsnak 16—1910 és az egyházközségi közgyűlésnek 2—1910 számok alatt névszerinti szavazással egyhangulag hozott azon határozatait, amelyekben kimondták az adósegély megnyerése folytán a régi adókulcs helyett az E. T. III. t.-c. 13. §-ába foglalt adókulcs elfogadását és életbeléptetését.

A törvényszabta módon hozott határozatokat egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja, a normal adókulcs életbeléptetését a maga részéről megerősíti.

179. szám. A darvasi egyház jóváhagyás végett beterjeszti a presbytérium 70—910. és az egyházközségi közgyűlés 2—1908. sz. határozatait, amelyekben kimondták az E. T. III. t.-c. 13. §-ában körülírt személyi és vagyoni adó elfogadását.

Minthogy a 2—1908. jkvi szám egyházközségi határozat nem az E. T. I. t.-c. 43. §-ában foglalt rendelkezés megtartásával hozatott s nem is 70—1910. sz. presbyteri határozat elfogadását tartalmazza, — mert azt nem is tartalmazhatja — továbbá, mert nem adókulcs változtatás, hanem adó-

segély nyerés indokából hozatott, az ügyiratok pótlás végett a darvasi egyháznak visszaadatnak

180. szám. Az ártándi egyház a 2-ik iskola építésének engedélyezését, továbbá a költségek pótlására 5000 korona kölcsön felvételéhez és a tanítói földek jövedelmének a kölcsön visszafizetéséig leendő felhasználásához az egyházmegye engedélyét kéri.

Miután a bemutatott terv, költségvetés és szerződés, valamint a felveendő kölcsön tekintetében az egyháztanács és közgyűlés szabályszerű határozatokat nem hozott, a beterjesztett kérelmek tekintetében az egyházmegye akkor fog dönteni, ha az I. t.-c. 15. §. f) pontja szerint meghozandó határozatok az egyháztól beérkeznek. E végből az iratok az egyháznak visszaadatnak.

181. szám. A bihari egyház az 1909-ben kölcsön vett 1500 koronának állandó kölcsönné változtatásához engedélyt kér.

Az egyházmegye, miután a kölcsön fedezéséről gondoskodás nem történt, a kölcsön felvételéhez engedélyt nem ad.

182. szám. A biharpüspökii egyház a m. kir. államvasutakkal kötött adásvételi szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

Az egyházmegye abban az esetben, ha a m. kir. államvasutak pótnyilatkozatban a szerződés bélyegének és a kivetendő illetéknek fizetését magukra vállalják, a szerződést jóváhagyja, s a záradékolásra, valamint az egyház kerületehez leendő felterjesztésre az elnökséget felhatalmazza.

183. szám. A biharpüspökii egyház a Haraszi Sándor és nejével kötött adásvevési szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

Az egyházmegye azon kikötéssel, hogy eladók az ingatlant tehermentesen tartoznak átadni, a szerződést jóváhagyja, záradékkal ellátni s az egyházkerülethez felterjeszteni rendeli.

mur
nek
hián
dezl
zésé

az
zés

na
ke
50
zé
Sz
ing
ké
ing

184. szám. A bojti egyház a leányiskola tetőfedési munkálatainak fedezésére 1450 korona kölcsön felvételének s ezen kölcsönnek, valamint 64 korona költségvetési hiánynak és 187 korona 81 fillér temetési költségnek fedezhetése céljából rendkívüli adó kivetésének engedélyezését kéri.

Az egyházmegye a kölcsön felvételét és a rendkívüli adó kivetését engedélyezi azzal a kikötéssel azonban, hogy a kivetendő rendkívüli adó csak az építkezési költség fedezésére szolgálhat, a költségvetési hiány és temetési költség fedezéséről pedig megtakarítás útján köteles az egyház gondoskodni.

E határozat jóváhagyás végett az egyházkerülethez felterjesztendő.

185. szám. A csökmői egyház a temetőre vonatkozólag az egyház és a politikai község között létrejött megegyezést jóváhagyás végett beterjeszti.

Miután a község és egyházközség között egyöntetű megállapodás még létre nem jött, az egyházmegye az iratokat azzal adja vissza az egyháznak, hogy a községgel végleg megegyezvén, a megállapodásról szerződést állítsanak ki s ezt mutassák be jóváhagyás végett az egyházmegyének. Figyelmezteti most már az egyházmegye az egyházközséget, hogy a kötendő szerződésben az egyház részére a temető használata és hasznélvezete is kikötendő, nem pedig a fentartása és gondozása egyedül, amint ezt a jelenlegi megállapodás tartalmazza.

186. szám. A darvasi egyház az iskola építésére vonatkozó tervnek és költségvetésnek elfogadásával az építkezés engedélyezését, az építkezés céljaira 12000 korona 50 éves törlesztéses kölcsönnek felvételéhez, ennek fedezése céljából rendkívüli adó kivetéséhez, továbbá az özv. Szenvedi Mihályné és Szenvedi Mária tulajdonát képező ingatlanok megvételéhez, s végül az egyház tulajdonát képező ingatlanból 71 négyszögölnek és a 172-ik hrzi ingatlanok eladásához az egyházmegye jóváhagyását kéri.

Az egyházmegye a bemutatott tervek és költségvetés elfogadásával az építkezést, az ehhez szükséges 12000 korona kölcsön felvételét és a rendkívüli adónak kivetését engedélyezi, a bemutatott adásvevési szerződéseket pedig jóváhagyja és záradékkal ellátni rendeli, a Veres Jánossal kötött szerződést mindazáltal azzal a záradékba foglalandó kikötéssel, hogy a vételár hátralék és az egyházat illető haszonélvezeti jog a kifizetésig telekkönyvi bekebelezéssel biztosítandó lesz. Vevőknek ide vonatkozó beleegyezése a szerződésre pótlólag rávezetendő.

E határozat végleges jóváhagyás végett az egyházkerülethez felterjesztendő.

187. szám. A fugyii egyházközség a közte és a fugyii hitelszövetkezet között létrejött bérszerződésnek jóváhagyását kéri.

Az egyházmegye a bemutatott szerződést jóváhagyja s záradékolására az elnökséget felhatalmazza abban az esetben, ha a szerződő felek pótnyilatkozatban a következő változtatást elfogadják.

a) az évi bérösszeg félévi előzetes részletekben és nem utólagosan fizetendő. (3. pont.)

b) az albérletbe adáshoz az egyház hozzájárulása kikérendő. (8. pont.)

188. szám. A fugyii egyházközség az egyház tulajdonát képező bérépület építésére hat egyháztagnak által felvett 1200 korona kölcsönnek átváltoztatásához az egyházmegye engedélyét kéri.

Miután a kölcsön törlesztése és kamata a bérépület jövedelmében fedezetet nyer, az egyházmegye hozzájárul ahhoz, hogy az 1300 koronás kölcsönt az egyház átvállalja. E határozat jóváhagyás végett az egyházkerülethez felterjesztendő.

189. szám. A lessi egyházközség Krizsár Rezsónétől a lessi 11. sz. betétben 681—686. hrzi szám alatt fog-

lalt
nek

800
csö
ala
fize
váb

fel

lalt ingatlanokat 1800 koronáért megvevén, ezen vételnek és a bemutatott szerződésnek jóváhagyását kéri.

Az egyházmegye az adásvételt jóváhagyja és a szerződést jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli, tudomásul vevén azt, hogy az ingatlan vételára a Kovács Péter és nejének eladott föld vételárából és a megvett föld jövedelméből, addig pedig amíg e jövedelem befolyik, az egyház saját pénztárából fog visszatérítés kötelezettsége mellett fedeztetni.

E határozat jóváhagyás végett az egyházkerülethez terjesztetik fel.

190. szám. A mezőkeresztesi egyház a toronyjavítás 800 korona költségének fedezésére ugyanily összegű kölcsön felvételét határozta a szegény gyermekek felruházási alapjából 5 év alatt leendő visszafizetésre 5% kamat fizetése mellett, mely határozatához az egyházmegye jóváhagyását kéri.

Amennyiben az egyház újból hozandó határozattal kötelezi magát, hogy szükség esetében a kölcsön fedezetéről rendkívüli adó kivetésével is fog gondoskodni, az egyházmegye a kölcsön felvételéhez hozzájárul, kikötvén, hogy az egyház ezenkívül az egyházlátogató küldöttség előtt igazolni tartozik, mennyiben tett eleget kamatfizetési és esetleges tőketörlesztési kötelezettségének s ezenfelül a kölcsönről szabályszerű kötelezvényt is tartozik kiállítani, a mely az egyházlátogató küldöttségnek szintén bemutatandó lesz.

Jelen határozat jóváhagyás végett az egyházkerülethez terjesztetik fel.

191. szám. A mezőtelegdi egyház a leégett templom felépítésének engedélyezését kéri.

Az egyházmegye a bemutatott tervek, költségvetés és szerződések elfogadásával az építkezést engedélyezi, kiköti azonban, hogy az eladott bérház vételára a költségek fedezésére csak annyiban vehető igénybe,

amennyiben más fedezet rendelkezésre nem állana s amily mértékben a tényleges szükséglet követeli. Az építkezés végelszámolása felülvizsgálat végett az espereshez be lesz terjesztendő.

192. szám. A mezőtelkii egyház a kántortanítói lakás építésére már engedélyezett 4500 koronához még 500 korona kölcsönnek felvételéhez engedélyt kér.

Az egyházmegye a kérelmet teljesíti s a 4500 K. már engedélyezett kölcsönnek 5000 koronára leendő emeléséhez engedélyt ad, s e határozatát hozzájárulás végett az egyházkerületi közgyűléshez azzal az indokolással, hogy a további kölcsön fedezetét szintén a tanítói föld bérjөvedelme biztosítja, — felterjeszti.

193. szám. Az örvéndi egyház 2-ik iskola építésének és a költségek fedezésére 2500 korona kölcsön felvételének engedélyezését kéri.

Az egyházmegye a kölcsön felvételét engedélyezi azzal a kikötéssel, hogy a földek haszonbérei a kölcsön törlesztésére és kamat fizetésére lesznek fordítandók.

Az építkezés tekintetében, miután a költségvetésre, tervre és vállalati szerződésekre nézve az egyháztanács és közgyűlés szabályszerű határozatokat nem hozott, az egyházmegye az egyházat e határozatok meghozására utasítja, felhatalmazván az elnökséget, hogy a határozatok beérkezése után az építkezést engedélyezhesse.

E határozat jóváhagyás végett az egyházkerülethez fel lesz terjesztendő.

194. szám. Az örvéndi egyháztól vásárolt ingatlanokra vonatkozó adásvevési szerződést Szilágyi Szabó Péter és neje örvéndi lakosok jóváhagyni kéri.

Érdemi döntés előtt az egyházmegye nyilatkozatra hívja fel az örvéndi egyházat arra nézve, hogy a szóban forgó ingatlanok eladását a bemutatott szerződés feltételei szerint szabályszerűen elhatározta-e, ha

neje
hagy

hag
szög

kola
ség
vala

igen, mi történt az állítólag már kifizetett vételárral s miért nem lettek a vonatkozó határozatok máig az egyházmegyére jóváhagyás végett felterjesztve.

Az ingatlan eladása esetében a vonatkozó iratok azonnali felterjesztését az egyházmegye elrendeli.

195. szám. A szalárdi egyház a Bogáti József és neje szalárdi lakosokkal kötött adásvevési szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

Az egyházmegye az adásvételt jóváhagyja s a szerződést záradékkal ellátni s az egyházkerülethez felterjesztteni rendeli.

Figyelmezteti azonban az egyházmegye az egyházat, hogy az ingatlan átirása esetében a vételár hátralék biztosítva nem lévén, a szerződés a tulajdonjog átirása végett csakis abban az esetben lesz vevőknek kiadható, ha ezek a vételárt kiegyenlítették.

196. szám. A váncsodi egyház az egyházmegye jóváhagyását kéri ahoz, hogy a leányiskolai udvarból 4 négyszögöl területet Szilágyi Antalnak 100 koronáért eladhassa.

Az egyházmegye az eladást jóváhagyja s az átiráshoz szükséges okmány záradékolására az elnökséget felhatalmazza.

E határozat jóváhagyás végett az egyházkerülethez felterjesztendő.

197. szám. A váncsodi egyház a leánytanítói lak, iskola, valamint lelkészi iroda újrafedéséhez, az erre szükséges 1500 korona kölcsönnek felvételéhez engedélyt kér, valamint 5 évre rendkívüli adókivetésére felhatalmazást.

Amennyiben az egyház a zsindelyfedésre vonatkozó költségvetést és ajánlatot bemutatja s ezek adataiból a kivetendő rendkívüli adó mértéke indokoltnak mutatkozik, az egyházmegye a kölcsön felvételének, az adókivetésének és az építkezésnek engedélyezésére az elnökséget felhatalmazza, valamint arra is, hogy ebben az esetben a kölcsön felvehetésére irányuló ké-

relem az egyházkerületi közgyűléshez is felterjesztessék.

198. szám. A siteri egyház kéri az egyházmegye engedélyét ahhoz, hogy a Szabó Pál-féle alapítvány jövedelmét az iskolák kijavítására fordíthassa.

Az egyházmegye az alapítványi tőkét felülhaladó összegnek felhasználását csakis abban az esetben engedélyezi, ha pótlólag az egyházközség községi bizonylattal igazolja, hogy a szavazáson jelen voltak az összes gazdák nejeik és özvegyeik számának legalább $\frac{2}{3}$ -át kitették.

Amennyiben e bizonyítvány beérkezik, az egyházmegye az engedély kiadására az elnökséget felhatalmazza.

199. szám. Szücs László csatári lelkész felebbezése a 11—910. számú közgyűlési határozat ellen.

Az egyházmegye az egyházközségi közgyűlés 11—910 sz. határozatát megsemmisíti s kimondja, hogy a konventtől nyert 4000 K tőkesegély az 1907-ben bemutatott költségvetés arányai szerint a templom és lelkészlak helyreállítására lesz fordítandó, mert a segély annak idején az említett ket-tős célra lett kérve s ugyanezen célokra lett a konventtől meg is szavazva.

200. szám. Az egyházmegyei ügyész az egyházmegyei „Dr. Imre Sándor és Szabó Károly” alapítványok alapítóleveleit és az egyházközségek alapítványairól kiállított alapítóleveleket véleménye kíséretében bemutatja.

Az egyházmegye mindenekelőtt kimondja azt, hogy a takarékos magtárok alapítványoknak tekintendők, mint ilyenek kezelendők s így ezekről is szabályszerű alapítólevél állítandó ki. Minthogy azonban a fugyíi, lessi, váncsodi, fugyivásárhelyi, pap-tamásii és hegyköz-kovácsii magtári alapítólevelek nem szabályszerűek és nem egyöntetűen vannak kiállítva, nevezett egyházakat utasítja az egyházmegye, hogy az ügyész utmutatásainak figyelembevételével,

megfelelő alapítóleveleket készítsenek s ezeket újból mutassák be.

A fugyii egyház fentartási alapítványok alapító leveleit az ügyész kifogásolván, ezek az ügyésznek adatnak ki, hogy a lelkész közbejötté mellett szabályszerűen készítse el és mutassa be.

Az örvéendi egyházat az egyházmegye az alapító levélnek három példányban leendő kiállítására utasítja.

Az örvéendi Barabás Jánosné orgona alapítványa, a váncsodi Hodosi temető harang és orgona beszerzési tőkére, a magyarkakucsi harang alapra, a paptamásii orgona alapra és hegyközkovácsii torony óraalapra nézve kimondja az egyházmegye, hogy ezek alapítvány természetével nem bírnak s róluk alapító levél sem állítandó ki, minélfogva a vonatkozó alapító levelek az egyházaknak visszaadatnak.

A magyarkakucsi, paptamásii és hegyközkovácsii alapítványok kellően biztosítva az ügyészi vélemény szerint nincsenek. Ezen egyházak utasíttatnak, hogy az alapító leveleket az ügyész közbejöttével megfelelően alakítsák át s újból mutassák be.

A nem érintett többi alapító levelet, jelesül :

1. *Ártándi* egyházból : „I. sz. Egyház-fentartási alap“ II. sz. Egyházfentartási alap és „Szegény pénztár.“

2. *Bsztmártoni* egyházból : „Takarék magtári alapítvány“, „Sándor Zsuzsánna alapítvány“, „Szegény-alap“, „Tötös Gergelyné szül. Biró Ágnes alapítvány“.

3. *Bihari* egyházból : „Egyház fentartási-alap“, „Szegény-alap“, „Orgona-alap“.

4. *Csökmői* egyházból : „Szegény gyermekek ruhasegély alap“, „Szegény alap“, „Egyházfentartási alap“.

5. *Élesdi* egyházból : „Élesdi ref. egy-

ház iskola alapja“, „Élesdi ref. egyházköz-
ség egyházfentartási alapja“, „az élesdi ref.
egyház szegény alapja“, „Élesdi ref. jóté-
konysági Makai Károly-alap“, „Élesdi Kál-
vin-alap“.

6. *Fugyivásárhelyi* egyházból: „Sze-
gény-alap“.

7. *Furtai* egyházból: „Furtai reformá-
tus egyház szegény-alapja“.

8. *Lessi* egyházból: „Ercsei János árva-
és szegény iskolás gyermekek alapítványa“,
„Református egyházi szegény alapítvány“.

9. *Mezőtelkii* egyházból: „Lukács Er-
zsébet Sorbán János özvegye alap“. „Lu-
kács Erzsébet Sorbán János özvegye egy-
házfentartási alap“, „Lukács Erzsébet Sor-
bán János özvegye Urasztali alap“, Lukács
Erzsébet Sorbán János özvegye lelkészi-alap“.

10. *Nagykerekii* egyházból: „Berei
András közsükségleti alap“, „Egyházfentar-
tási alap“, „Kazinczy szegény gyermekpénz-
tár és segély-alap“, „K. Nagy Sándor sze-
gény iskolás gyermekek tankönyvi alap“.

11. *Révi* egyházból: „Lelkészi föld-
jövédelmi alap“, „Juricskay-alap“.

12. *Szalárdi* egyházból: „Urasztali-
alap“, Egyházfentartási alap“, „Szegény-
alap“.

13. *Jákóhodosi* egyházból: „Bartos Gá-
bor alapítvány“, „Néh. Bartos Gábor jákó-
hodosi volt birtokos és neje Csathó Mária
alapítványa“, „Ezredévi-alap“.

14. *Váncsodi* egyházból: „Fodor Ág-
nes iskolai alapítvány“, „Egyházfentartási
alapítvány“, „Nagy Bélyei iskolai alapít-
vány“, Egyházi szegény-alap“, „Csapó La-
josné egyház szükségei fedezése, továbbá
özvegy lelkésznő és községi okleveles szü-
lésznő ingyen, szabad lakás alapítvány“,
valamint a „Dr. Imre Sándor és Szabó Ká-
roly“ alapítványok alapító leveleit az egy-

hog
igaz
vel
vég
aka
foly

bej
szö
kér
eng

kép

házmegye jóváhagyja és záradékolni rendeli, mindazonáltal a mezőtelkii alapító levél azzal a záradékba foglalandó módosítással, hogy a kölcsönök, összegre tekintet nélkül, csak jelzálogi biztosíték mellett adhatók ki.

201. szám. Molnár Vince darvasi lelkész bejelenti, hogy a darvasi fogyasztási és értékesítő szövetkezetnél igazgató-elnöki, a darvasi hitelszövetkezetnél pedig könyvelői állást tölt be. Miután lelkészi hivatalos teendőinek végzésében a bejelentett mellékfoglalkozások egy ize sem akadályozza, az egyházmegye engedélyét kéri azok tovább folytatására.

A kérelmet egyházmegyénk közgyűlése az E. T. I. t.-c. D. 143. §-ának g) pontja alapján teljesíti, azon kikötéssel azonban, hogy a szóban forgó mellékfoglalkozások lelkészi hivatalos teendőinek végzésében legkisebb akadályul se szolgáljanak.

202. szám Varga Gedeon fugyivásárhelyi lelkész bejelenti, hogy a fugyivásárhelyi fogyasztási és értékesítő szövetkezetnél igazgató-elnök és könyvelői tiszteket tölt be, kéri e tisztségek további viseléséhez az egyházmegye engedélyét.

Egyházmegyei közgyűlésünk a kérést az E. T. I. t.-c. D. 143. §. alapján teljesíti azzal a megszorítással azonban, hogy engedélyezett mellékfoglalkozások lelkészi hivatalos teendőinek végzésében akadályul legkevésbé sem legyenek.

203. szám. A petőszinyei ref. egyház régi műemléket képező bomladozó templomának felépítésére segélyt kér.

Fedezet hiánya miatt egyházmegyénk hasonló célból még a kebelbeli egyházközségeket sem segélyezhetvén, a kérést nem teljesítheti, felhívja azonban a tehetősebb kebelbeli egyházakat és hitsorsosokat, hogy a hozzájuk is eljutott gyűjtő iven feljegyzendő adományaikkal a magyarság örállomásául jelzett kis egyházat célja elérésében megsegíteni buzgólkodjanak.

204. szám. Az egri ref. egyházközség építendő temploma és iskolája költségeinek fedezésére egyházmegyénktől a rendelkezésére álló alapokból segílyt kér.

Egyházmegyénknek nem állván rendelkezésére oly alapok, amelyekből a kérvényező egyházéhoz hasonló célokat segílyezhetne, az egri egyház kérését nem teljesítheti, azonban tehetősebb egyházainak és hiveinknek buzgó szeretetébe a legnagyobb készséggel ajánlja.

205. szám. A hegyközpályii egyház költségvetési hiánya fedezésére 380 korona egyszersmindenkori közalapsegélyt kérvényez.

A templomát nagy költséggel önerején megújított s adóssággal terhelt kis egyházat közgyűlésünk a kért 380 koronányi segílyre meleg ajánlással terjeszti fel az egyházkerületre.

206. szám. A nyüvedi ref. egyház iskolaépítésből származott tetemes adóságának törlesztésére az országos ref. egyházi közalaptól 300 korona segílyt kér.

A csekély népességű s vagyoni viszonyaihoz képest nagymérvű adóssággal terhelt egyházat a kért 300 korona segílyre egyházmegyei közgyűlésünk pártoló meleg ajánlással terjeszti fel az egyházkerületre.

207. szám. A fugyivásárhelyi egyház templomépítésből származó adósága törlesztésére a Magyar Ref. Egyházi Segélyegyletnél 200 korona segílyért kérvényez.

Az utóbbi években templomának rendbehozására sokat áldozott kicsiny egyházat a kért 200 korona segílyre pártoló ajánlással terjeszti fel egyházmegyei közgyűlésünk az egyházkerületre.

208. szám. A fugyivásárhelyi egyház a hegyi részen levő állami iskola tanítójának javadalma emelésére az előkönyörgői tiszt teljesítéséért 150 korona segílyt kér a Magyar Ref. Egyházi Segélyegylettől.

Minthogy a hegyen szétszórtnak lakó ref. egyháztagok vallásos buzgóságának és

épít
apa
kor

len
dez
Egy

épít
lesz
kor

kija
vén

egyházias érületének ébrentartására az előkönyörgő a vásár- és ünnepnap i stenitiszteletek tartása által igen nagy szolgálatot teszen, amellyel egyáltalában nem áll arányban az a 40 korona fizetés, melynél többel a szegény egyház őt nem dijazhatja, a fugyivásárhelyi egyház kérését egyházmegyénk meleg ajánlással terjeszti fel az egyházkerületre.

209. szám. A hegyközkovácsi-i egyház lelkeszlak építésére felvett kölcsönéből fennálló 870 K. adósságának apasztására a Magyar Ref. Egyházi Segélyegylettől 200 korona segélyt kér.

Az utóbbi években több rendbeli elemi csapással sujtott egyház kérvényét a kért összegű segélyre pártoló ajánlással terjeszti fel egyházmegyénk az egyházkerületre.

210. szám. A lessi egyház a lelkeszi lakon emelendő melléképület építési költségeinek részben való fedezésére 200 korona segélyért kérvényez a Magyar Ref. Egyházi Segélyegyletnél.

A csekélyszámu szegény hivekből álló s ugy egyházi, mint magyar nemzeti szempontból missiót teljesítő egyház kérvényét 200 korona segélyre meleg ajánlással terjeszti fel egyházmegyei közgyűlésünk az egyházkerületre.

211 szám. A nyüvedi egyház iskola és tanítói lakás építéséből származó tetemes összegű adósságainak törlesztésére a Magyar Ref. Egyházi Segélyegyletnél 250 korona segélyért kérvényez.

A csekély népességű és iskola építésre felvett nagymérvű adóssággal terhelt egyház kérését egyházmegyei közgyűlésünk pártolólag terjeszti fel az egyházkerületre s 250 korona segélyre ajánlja.

212. szám. A révi egyház lekészi lakása tetőzetének kijavítására 200 korona ref. segély egyleti segélyért kérvényez.

A sürgősen szükséges javítási munká-

latot egyházmegyei közgyűlésünk engedélyezvén, a szegény tagokból álló s nemzetiségi vidéken missiót teljesítő egyházat 200 korona segélyre ajánlja és kérvényét pártolólalag terjeszti fel az egyházkerületre.

213. szám. A pusztajuhász egyház építésből származó adósságainak törlesztésére a Ref. Egyházi Segélyegylettől 200 korona segélyt kér.

Egyházmegyénk a templom javítására s különösen iskolája fölépítésére tetemes áldozatot hozott egyházat, tekintettel az építkezésre felvett kölcsönből még ma is fennálló nagy összegű adósságára, 200 korona segélyre ajánlja s kérvényét, ha alakszerűleg helyesen szereli fel — pártolólalag terjeszti fel az egyházkerületre.

214. szám. Szalai Pál hegyközpályii lelkész jégverés okozta kárait hivatkozva, rendkívüli államsegélyért kérvényez.

Közgyűlésünk az indokolt és károsodás nagy mérvét hatóságilag igazolt kérvényt ajánlással terjeszti fel az egyházkerületre.

215. szám. Szokolai Béla hegyközkovácsii lelkész a tulajdonát képező szőlőjében fagy, jégverés és peronoszpóra által okozott, továbbá a sertésvész következtében elő állt kárait hivatkozással, rendkívüli államsegélyért kérvényez.

Kérvényezőt egyházmegyénk segélyre nem ajánlja.

216. szám. Varga Gedeon fogyvásárhelyi lelkész vizáradás okozta kárait való tekintetből, rendkívüli államsegély iránt kérvényez.

Az elemi csapás folytán beállt károsodás hatóságilag igazolt lévén egyházmegyénk a kérvényt pártolással terjeszti fel az egyházkerületre.

217. szám. A berettyószentmártoni egyház a régebbi iskola tantermének átalakítási költségei fedezésére és az újonnan szervezett második iskola tanszerbeli felszerelésére a Gusztáv Adolf Egyletnél 200 korona segélyt kérvényez.

lak
sér

tári
egy
pár
kér

ten
roz
sen
lett
me
nek
lev
egy

Az iskola építésre felvett nagy összegű kölcsönnel terhelt egyházat 200 korona segélyre ajánlja egyházmegyénk, a kérvényt pártolólag terjeszti lel az egyházkerületre.

218. szám. A fugyivásárhelyi egyház templom, lelkész-lak és iskola építésből származó adósságainak törlesztésére a Gusztáv Adolf egyesülettől 356 korona segélyt kér.

Az egyház épületeinek jókarba helyezése folytán tetemes adóssággal terhelt egyházat 356 korona segélyre ajánlja egyházmegyénk közgyűlése s kérvényét pártolólag terjeszti fel az egyházkerületre.

219. szám. A lessi egyház f. évi paróchiális könyvtári díja fedezésére segélyt kér s amennyiben erre az egyházmegye fedezettel nem rendelkeznék, kérvényének pártoló ajánlással az egyházkerületre való felterjesztését kéri.

Mivel egyházmegyénknek ily nemű segélyekre fedezete nincsen, s mivel továbbá az egyházkerületi közgyűlés is kimondotta 362—1909 jkvi sz. határozatának 8. pontjában azt, hogy 1910. január 1-től fogva az adósegélyt nyert egyházak paróchiális könyvtári díjaikat magok lesznek kötelesek fizetni, — a lessi egyház kérését egyházmegyénk nem teljesíti; hanem utasítja az egyházat, hogy éljen felterjesztéssel az egyetemes adóalap végrehajtó bizottságához s kérje a paróchiális könyvtárdíjnak szükségletei közé való beállítását, illetve adósegélye összegének 10 koronával való felemelését.

220. szám. A pósalakai egyház az 1910 évi szeptember 28-án tartott presbiteri gyűlésének 10 sz. határozata kapcsán azon oknál fogva, mert sem az egyházi, sem az esperesi irattárban kántor-tanítói díjlevelének fellettes egyházhatóság által jóváhagyott példánya nincsen meg: az 1893. évi javadalmi becslés alkalmával hitelesnek elfogadott s azóta is mindig ilyennek tekintett díjlevel alapján készített tanítói díjleveleket megerősítés, s egyidejűleg az ezen díjlevelben foglalt természetbeli járan-

dóságok öt évre leendő megváltásának engedélyezése végett a javadalmassal kötött egyezséget jóváhagyás céljából fölterjeszti.

Az egyházmegyei közgyűlés e díjlevelek felülvizsgálatára kiküldött bizottság jelentése alapján, mely szerint a fölterjesztett díjlevél az eddigi használatban jogérvényesnek tekintett díjlevéllel mindenben meg egyezik, a díjlevelet jóváhagyási záradékkal látja el és hasonló célból a főtiszt. egyházker. közgyűléshez is felterjeszti. Ugyasint hozzájárul a díjlevél természetbeli járandóságainak 5 évi időtartamra készpénzben leendő megváltásához is és ehez az egyházkerületi közgyűlés megerősítő határozatát kéri.

221. szám. A bojti egyház takarékmagtárának alapszabályai

véleményezés végett az egyházmegyei számvevőszék elnökének kiadatnak.

A 102-től 154. számig jegyzette Csernák Béla lelk. jegyző.

A 154—157. számig jegyzette Konrád Géza misszió-bizottsági jegyző.

A 157—180. és a 201—221. számig jegyzette Holkó József lelk. jegyző.

A 180—201. számig jegyzette dr. Thury Kálmán világi jegyző.

Hitelesítettett Nagyváradon, 1910. október 14-én.

Sulyok István,

esperes.

Bary József,

egyházmegyei gondnok.

Kurovszky Ferenc,

egyházm. tanácsbíró.

Bar
Lás
házi
Tat
lági

mét
évi

Istv
zse
Má
rov
tan

ügy

má
nyi

II. Birósági ülések.

222. szám. Jelen voltak: Sulyok István esperes és Bary József gondnok elnöklete alatt Csák Máté, Szemes László, Lévai Mihály, Major Gyula, Surányi Lajos egyházi, Nagy Sándor, Kurovszky Ferenc, Szegedy Lajos és Tatár Zoltán világi tanácsbírák és dr. Thury László világi jegyző.

Elnök bejelenti, hogy E. T. V. t.-c. 13. §-a értelmében az időszaki tanács 1910. évi október 1-től 1911. évi október 1-ig terjedő időre megalakítandó.

Az egyházmegyei bíróság az időszaki tanácsot az elnökség mellett a következő évre Kurovszky Ferenc, Szegedy Lajos és Csák Máté rendes és Szemes László, Lévai Mihály, Tatár Zoltán póttagokból megalakítja.

Sulyok István,
egyh. elnök.

Bary József,
világi elnök.

Csernák Béla,
jegyző.

123. szám. Jelen voltak a bíróság részéről: Sulyok István esperes, mint tárgyalást vezető elnök és Bary József e. m. gondnok, társ.-elnök. Szemes László, Csák Máté, Lévai Mihály, K. Nagy Sándor, Major Gyula, Kurovszky Ferenc, dr. Szegedy Lajos, Tatár Zoltán e. m. tanácsbírák, mint bírósági tagok, Csernák Béla jegyző.

Tárgyalás alatt van a bojti tanítók felebbezése díjlevél ügyben.

A tárgyalás befejeztével a bíróság zárt tanácskozmány után meghozta egyhangu végzését, melyet elnök nyílt gyűlésben kihirdetett, amint következik:

A bihari református egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság a bojti

tanítói díjlevél ügyben az iratokat a bojt
egyház presbytériumának vissza adja, mert
a betérjesztett presbyteri jegyzőkönyvből
nem tűnik ki kifejezetten, hogy az egyház
a most érvényes díjleveleket módosítani
akarja-e, vagy csupán csak a terménybeli
járandóságokat akarja-e több-kevesebb időre
megváltani.

Sulyok István,

egyh. elnök.

Bary József,

világi elnök.

Csernák Béla,

jegyzőkönyvvezető.

225. szám. Jelen voltak a bíróság részéről: Sulyok István esperes, mint a tárgyalást vezető elnök és Bary József e. m. gondnok, társ elnök; Szemes László, Csák Máté, Léway Mihály, Major Gyula, Kiss Antal, K. Nagy Sándor, Kurovszky Ferenc, Dr. Szegedi Lajos, Tatár Zoltán tanácsbírák, mint bírósági tagok; Csernák Béla e. m. jegyző. A felek részéről: a csatári egyház képviselőjében: Szücs László lelkes, Magyar István gondnok; a felebbező tanítók részéről: Balogh Sándor és Szabó Benjámin tanítók. Tárgyalás alatt van a csatári tanítók felebbezése díjlevél ügyben.

A tárgyalás befejeztével az elnök, a bíróság zárt ülésben egyhangulag hozott végzését, nyílt ülésben kihirdeti amint következik:

A bihari református egyházmegyei, mint közigazgatási bíróság a csatári tanítói díjlevél ügyben az iratokat a csatári egyház presbytériumának vissza adja, azzal a meghagyással, hogy a presbytérium kifejezetten mondja ki, hogy új díjlevelet akar-e készíteni, vagy a díjlevélnek a természetbeni járandóságokról szóló tételeit akarja-e megváltani több vagy kevesebb időre?

Sulyok István,

egyh. elnök.

Bary József,

világi elnök.

Csernák Béla,

jegyzőkönyvvezető.

226. szám. Jelenvoltak a bíróság részéről: Sulyok István esperes, mint tárgyalást vezető elnök, és Bary József e. m. gondnok társelnök; Szemes László, Csák Máté, Lévy Mihály, Major Gyula, Kiss Antal, K. Nagy Sándor, Kurovszky Ferenc, dr. Szegedy Gyula, Tatár Zoltán tanácsbírák, mint bírósági tagok és Csernák Béla jegyző. A felek részéről: a csökmői egyház képviselőjében: Szabó Bertalan lelkész, Máté János gondnok; a fellebbező panaszosok közül: F. Tóth Sándor.

Tárgyalás alatt van F. Tóth Sándor és társai csökmői lakosok fellebbezése a csökmői lelkészi díjlevél ügyében.

A tárgyalás befejeztével az elnök, a bíróság zárt ülésben egyhangulag hozott végzését, nyílt ülésben kihirdeti, amint következik:

A bihari református egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság a csökmői lelkészi díjlevél ellen beadott fellebbezést vissza adja, mert maga a csökmői egyház presbytériuma akkor, midőn ez ügyben senki által meg nem fellebbezett határozatot hozott, ezzel a megfellebbezett határozatát hatályon kívül helyezte, így a fellebbezés tárgytalanná lett.

Sulyok István,
egyh. elnök.

Bary József,
világi elnök.

Csernák Béla,
jegyzőkönyvvezető.

227. szám. Jelenvoltak a bíróság részéről: Sulyok István esperes, mint tárgyalást vezető elnök és Bary József e. m. gondnok, társelnök; Szemes László, Csák Máté, Lévy Mihály, Major Gyula, Kiss Antal, K. Nagy Sándor, Kurovszky Ferenc, Tatár Zoltán, dr. Szegedy Lajos e. m. tanácsbírák, mint a bíróság tagjai; Csernák Béla e. m. jegyző, mint a bíróság jegyzője. A felek részéről, a darvasi egyház képviselőjében: Molnár Vince lelkész, Csapó Dezső gondnok.

Tárgyalás alatt van Papp Károly darvasi tanító fellebbezése díjlevél ügyben.

A tárgyalás befejeztével a bíróság zárt ülésben egy-

hangulag a következő végzést hozta, amelyet az elnök nyílt ülésben kihirdetett amint következik :

A bihari egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság a darvasi tanítói díjlevél ügyet új tárgyalás végett vissza adja, amennyiben a presbytérium határozatából nem tűnik ki, hogy a 108-ik esperesi körlevél értelmében vajjon új díjlevelet készít-e vagy a díjlevél egyes tételeiben foglalt természetbeni járulékokat több vagy kevesebb időre megakarja-e váltani.

Sulyok István,

egyh. elnök.

Bary József,

világi elnök.

Csernák Béla,

jegyzőkönyvvezető.

228. szám. Jelen voltak a bíróság részéről: Sulyok István esperes, mint tárgyalást vezető elnök és Bary József e. m. gondnok, társelnök; Szemes László, Csák Máté, Lévy Mihály, Major Gyula, Kiss Antal, K. Nagy Sándor, Kurovszky Ferenc, Tatár Zoltán, dr. Szegedy Lajos e. m. tanácsbírák, mint bírósági tagok; Csernák Béla e. m. jegyző, mint bírósági jegyző.

Tárgyalás alatt van Holkó József lelkész és Medgyesi Gyula tanító felebbezése a lelkészi, illetve tanítói díjlevél megváltás ügyében.

A tárgyalás befejeztével az elnök, a bíróság zárt ülésben egyhangulag hozott végzését, nyílt ülésben kihirdeti, amint következik :

A bihari egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság a pelbárthidai belhivatalnoki díjlevelek ügyét újabb tárgyalás végett visszaadja, mert a presbytérium határozatából nem tűnik ki, hogy a belhivatalnoki díjlevelekben foglalt természetbeni járandóságokat egyszersmindenkorra, avagy csak bizonyos időre akarta-e megváltani.

Sulyok István,

egyh. elnök.

Bary József,

világi elnök.

Csernák Béla,

jegyzőkönyvvezető.

229. szám. Jelen voltak a bíróság részéről: Sulyok István esperes és Bary József gondnok, mint elnökség, akik közül a tárgyalást Sulyok István esperes vezette; továbbá Szemes László, Csák Máté, Lévy Mihály, Major Gyula és Surányi Lajos egyházi, valamint K. Nagy Sándor, Kurovszky Ferenc, Tatár Zoltán és Szegedy Lajos világi tanácsbírák. A felek részéről Mózes István h. lelkész panaszlott, dr. Thury Kálmán egyházmegyei ügyész, s a panaszosok közül Pető Zsigmond, Pető A. Mihály és Mártha János. A jegyzőkönyvet dr. Thury László világi jegyző vezette.

Tárgyalás alatt van Mózes István bojti h. lelkész fegyelmi bírósági ügye.

A tárgyalás befejeztével az elnök a bíróság zárt ülésében egyhangulag hozott végzését nyílt ülésben kihirdeti, amint következik:

Mózes István bojti h. lelkészt a bíróság az ellene emelt vád és következményei terhe alól a (E. T. V. t.-c. 98. §. b.) pontja alapján felmenti s a felmerült 20 kor. 60 fill. költséget a közigazgatási pénztár terhére utalja.

Sulyok István,
egyh. elnök.

Bary József,
világi elnök.

Dr. Thury László,
jegyzőkönyvvezető.

Esperesi jelentés

a bihari református egyházmegye 1909. évi valláserkölcsei
és anyagi állapotáról.

Nagytiszteletű s tekintetes egyházmegyei közgyűlés!

A törvényszerű egyházlátogatást részint személyesen, részint egyes küldöttségek útján a f. évi május hó végén és június hó első felében végeztem. A vizsgálatot az egyh. törvény rendelkezéseinek megfelelően az egyházak és iskolák szellemi és anyagi életének minden mozzanataira teljes részletességgel kiterjesztetvén az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján egyházmegyénk 1909-ik évi valláserkölcsei állapotáról, anyagi életéről, tanügyi és népeségi viszonyairól a következőkben van szerencsém tiszteltteljes jelentésemet előterjeszteni.

Valláserkölcsei állapot.

Gyülekezeteink valláserkölcsei életében, ha figyelemre méltóbb emelkedés nem jelezhető is, de kétségen felül áll, hogy a hanyatlásnak olyan jelenségei sem észlelhetők, amelyek jogos aggodalomra okul szolgálhatnának. Távol áll tőlem, mintha ezzel azt akarnám mondani, hogy a jelen helyzettel elégedjünk meg és várjuk a körülményekkel megalkudva, míg a gondviselés nagyobb és erősebb hullámba fogja hozni a lelkeket. Ellenkezőleg: nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy nekünk lelkeseknek első sorban elengedhetetlen kötelesség e tekintetben mindent elkövetni, hogy ez a jóformán mozdulatlan állapot megváltozzék és a kálvinizmusban rejlő őserő a cselekvés és alkotás terére lépjen.

Az ünnepi és vasárnapi istentiszteletek mindenütt törvényszerűen megtartatnak s azokat 29 egyházban igen szép, 13-ban pedig közép számmal látogatják hiveink. A vasárnap déleesti isteni tiszteleteken 26 egyházban igen szép, 13-ban pedig közép számmal látogatják hiveink. A vasárnap déleesti isteni tiszteleteken 26 egyházban kátét, 9-ben felváltva kátét és bibliát magyaráztak lelkeszeink; 1 egyházban a megjelentek számához képest káté és

bibliamagyarázat tartatik; 2 egyházban csak imádság (M.-Kakucson és Nyüveden), míg 4 egyházban (Less, Pelbárthida, Rév és Váncsod) egyáltalán nem tartatik isteni tisztelet. Lessen, Pelbárthidán és Réven talán némileg még érthetővé teszi ezt a gyülekezet csekély száma, de szigorú elbírálást válthat ki a váncsodi nagyobb egyház, hol magát a presbytériumot is különösebben felhívtam ennek az állapotnak megszüntetésére.

Hétköznapiakon 31 egyházban tartanak rendesen isteni tiszteletet; 8 egyházban azonban csak bűnbánati hetekben, 5-ben még délután is. Lessen, Nyüveden és Réven a hívek templomba nem járnak.

A hétköznapi bibliamagyarázatok tartása is gyakorlatban van Fugyi, Less, Nagyszántó, Pósalaka és Rév kivételével minden egyházban. Adventben hetenként egyszer 26, kétszer 4, novembertől április hóig hetenként kétszer 1, egyszer 3; adventben és böjtben 2, csak bűnbánati héten 1 egyházban.

A vallásos élet fokozása szempontjából egyházmegyei közgyűlésünk felhívásához képest a téli hónapokban több-kevesebb alkalommal 17 egyházban felolvasásokat tartottak, melyeket a hívek meleg érdeklődése fogadott csaknem mindenütt. 11 egyházban énekkar is szerveztetett, sőt Biharpüspökiben és Szalárdon ifjúsági egyesület is alakult és Nagyváradon fokozatos fejlődésben van a Református kör. Jótékony egyesület azonban csak Nagyváradon van, mely a legutóbbi időben a szegények, özvegyek és árvák gondozásán és segélyezésén kívül a fiatal korú bűnösökre is kiterjesztette gondozását. 31 egyházban a vallásos irányú lapok járatása is gyakorlatban van. De a belmissziói tevékenységnek semmi nyoma sincsen Fugyi, Kisszántó, Kisjenő, M.-Kakucs, Mezőtelegd, Mezőtelki, Pelbárthida, Pósalaka és Jákóhodos egyházakban. Egy pillanatig se merném állítani, hogy ez utóbbi helyeken talán a lelkészek vagy hívek indolenciája volna annak az oka, hogy e téren semmiféle eredmény sem produkálható. A legjobb és legnemesebb szándék útjában is állhattak elháríthatatlan akadályok. De rajta kell lenni minden erővel, hogy a gátlókövek félre háríttassanak. Csak a kezdet nehéz s ha ezen túl vagyunk: ma még nem is értékelhető áldásos munkát fogunk végezni szunnyadozó egyházi életünk fellendítésére.

A konfirmándus növendékek oktatását 25 egyházban a lelkészek, 17-ben pedig a lelkészek irányítása mellett tanítók, illetve tanítók és lelkészek közösen végzik. A konfirmációt legutóbbi egyházmegyei határozatunk rendelkezésének megfelelően 32 egyházban a tanév végén, Hegyközkovácsiban, M.-Keresztesen, Nagykerekiben, Örvénden, Paptamásiban és Jákóhodoson az ujkenyéri urvacsoraosztás előtt való vasárnapon; Fugyi, Kisjenő és P.-Ujlak egyházakban áldozó csütörtökön, Nagyváradon pedig a pünköszt megelőző vasárnap végzik. Egyházmegyei közgyűlésünk kellő körültekintéssel hozta meg idevonatkozólag 91—1909 sz. határozatát s ennek dacára az eltérések még mindig napirenden vannak.

Gondolkozásra méltó tényt képez az a körülmény, hogy sajnos, mint mindenütt, úgy egyházmegyénk területén is évről-évre esik az urvacsorával élők száma. A múlt év folyamán Urasztalhoz járult bőjtben 3518, husvétkor 6015, pünkösztkor 6456, ujkenyérkor 3705, ujborkor 3582, karácsonykor 5958. összesen 30.007 egyén. Kevesebb az előző évinél 1350-nel. Betegeknak csak az urvacsoraosztás napján szolgáltattak urvacsorát 20, egyéb alkalommal is 20 egyházban. Beteg nem kért urvacsorát 2 egyházban.

Szektáriusok 25 egyházban találhatók. Nazarénus 5 egyházban, fi 24, nő 30. (Legtöbben vannak Zsákán, fi 12, nő 13.) Baptista 17 egyházban, fi 74, nő 90. (Legnagyobb számmal vannak Pósalakán, fi 20, nő 10.) Felekezeten kívül állók 10 egyházban, fi 107, nő 109. (Nagyobb számmal vannak Csökmön 22, Örvénden 40, Pósalakán 43, P.-Ujlakon 17, Szalárdon 75.) Összesen 434. Nagyvárad számszerű kimutatást nem adhat.

Az egyházi szertartást és pedig a keresztelést Csökmön 12. (fi 5, nő 7), Kisszántón 1, (fi 1), Kisjenőn 2 (fi 1, nő 1), Pusztajlakon 2 (fi 1, nő 1), összesen 17, esetben az esketést Csátár 1, Csökmön 11, Darvas 1, Hegyközkovácsi 1, Kisjenőn 2, Zsákán 3, Váncsodon 1, összesen 20 esetben, a temetést Csökmön 6 (fi 1, nő 5), Pusztajlakon 3 (fi 1, nő 2), Zsákán 2 (fi 2), összesen 11 esetben mellőzték. A múlt évinél 2-vel kedvezőbb.

Vadházasságban élt 218 egyén, kevesebb mint a múlt évben 72-vel; megjegyezvén, hogy a nagyváradi egyház e tekintetben sem tud számszerű kimutatást adni.

A gyülekezeti lélekszámhoz viszonyítva nagyobb számmal vannak Csökmőn (24), Fugyivásárhelyen (13), Hegyközkovácsiban (10) Hegyközüjlakon (10), Lessen (7), Mezőtelegden (15). Lelkeszi békéltetésen jelent meg 7 egyházban 16 viszálykodó pár.

Átlépett egyházunkba fi 11, nő 5, összesen : 16 ; kilépett tőlünk fi 11, nő 25, összesen : 36. Összehasonlítva e két adatot : egyházmegyénk vesztesége 20 lélek ; 5-tel több, mint az előző évben.

A gyülekezeti szegényekről és elhagyatott árvákról 30 egyházban gondoskodtak ; vagy állandó vagy momentán segélyt nyújtottak készpénzben és terményben vagy pedig, ha tanköteles gyermekek segélyezésének szüksége forgott fenn : ezeket tandíj, tankönyv és ruhasegélyben részesítették. Az e címen kiadott összeg 1222 K 87 fill. Nem történt gondoskodás 12 egyházban, részint azért, mert segélyt igénylő szegény nem találkozott, részint, mivel a szegényügyet a polgári község látja el megnyugtatólag. De megjegyezni kívánom, hogy egyházi törvényünkhöz és felsőbb egyházhatósági rendelethez alkalmazkodva, gyülekezeteink a szegényügyi bizottságot mindenütt megalakítván, kötelezettséget vállaltak arra nézve, hogy ezen a területen az egyház is igyekezni fog tőle telhetőleg jövőben eljárni.

Az 1909 év folyamán egyházi és iskolai célra a következő hagyományozások és adakozások voltak :

Ártánd. Egyházfentartási alapra : Szőke Imre emlékére 10 K, B. Hámos Sándorné emlékére 2 K, Fazekas Lajos emlékére 10 K, özv. Nyeste Imréné emlékére 2 K, Nagy Juliánna emlékére 10 K, Tolvaj András emlékére 10 K, *Urasztalra* : Engi Endre 10 K, Platthy Miklós az egyháznak egy hármóniumot ajándékozott 300 K, összesen : 354 K.

B.-Szt. Márton. Urasztalra kenyeret adtak : Takács József, Mészáros Márton, ifj. Dancsházi Sándor, Pozsgai Antal, Bencz Andrásné, Szilágyi László 12 K értékben. *Orgonaalapra* : Mészáros Márton 60 K, Leszkay Jánosné 50 K, id. Vitális János 10 K, özv. P. Nagy Sándorné 10 K, H. Nagy Sándor 10 K, Kocsis Dániel Budapestről 10 K, özv. Biró Dánielné 10 K, id. Veres Imre 20 K, özv. Kállai Lajosné 10 K, Kiss Antalné 30 K, többen 149 K 10 fill. *Perselybe* gyűlt 46 K 20 fill., összesen 427 K 30 fill.

Bihar. Urasztalra kenyeret adtak: ifj. Szilágyi István, özv. Hegedüs Mihályné, özv. Ötvös Mihályné, K. Szabó István, Dobrei Lajos, Kállay Sándor 8—8 K értékben. *Egyházi célra*: Ujváros Sándor 10 K, Nagy Péter 200 K, Persely adomány 51 K 50 fill., összesen: 309 K 50 fill.

Biharpüspöki. Egyházi célra Bartha Károlyné 100 K, ifj. Szabó Dávid Amerikából 20 K. *Szegény gyermekeknek* könyvre: Bognár Károly r. kath. vall. 10 K. *Diakonissa alapra* öt egyháztag 48 K. 57 fill, összesen: 178 K 57 fill.

Bors. Urasztalra Dönök Kálmán, özv. Hegyesi Andrásné, Varga István, Varga Lajos, T. Nagy Lajos, Kiss Péter, Papp Lászlóné 37 K értékben. *Orgonaalapra*: Rácz Ferenc 4 K, özv. Szala Sándorné 5 kor., özv. Isza Mártonné 20 K, Fórizs István 4 K, Juhász Imre 5 K, Bereczki Gyula 30 K, Cser Mihály 4 K, Kiss Károly 6 K., ifj. Szala Sándor 5 K, K. Rácz Imre 10 K, Szegedi János 4 K, H. Nagy Lajos 5 K, Erős Zsigmond 4 K, Varga Gyula 5 K, B. Varga János 10 K, Bajusz Mihály 10 K. *Párbérváltásalapra*: G. Hegyesi Lajos 20 K. *Templom renoválására*: Kozma József 5 K, Bors-község: 805 K 10 fill., összesen: 998 K 10 fill.

Bojt. Urasztalra kenyeret és bort adtak id. Bakó Lajos, Bakó Gáspár, Bakó János, Buti p. János, P. Nagy Lajos, Erdei Lajos 48 K értékben. *Egyházi célra* a község 50 K, összesen: 98 K.

Csatár. Urasztalra kenyeret adtak: Szabó Lajosné, K. Szabó Sándorné, bort adtak: Szabó Lajos, Kathó Ferenc, Koma Lajos, Szüics László 24 K értékben. *Egyházi célra* Magyar István 2 K, Németh Péterné 4 K, Patonai Mihályné 2 K, Z. Mészáros Lajosné 2 K, özv. Somogyi Sándorné 5 K, Vékony Lajosné 3 K, id. Szabó Istvánné 2 K, ifj. Pap József 2 K. *Templomjavítás költségeire* Nórapi Istvánné, Vékony Sára néh. férje, Szabó Sándor ajánlatából 300 K, id. P. Szilágyi Sándor 10 K, Koma Lajos 10 K, Bégányi Lajos 1 K, ifj. Paluska József 100 K értékű ingyen munkát végzett. Tözsér Józsefné, Hajdu Juliánna egy templomi padot 7 K értékben. Szüics László alapítványának növelésére 25 K, összesen 525 K.

Csökmő. Szegény gyermekek ruhaszegély-alapjára felszámolt szövetkezet 70 K. *Iskolai könyvtár* alapra fogyasztási szövetkezet 50 K. *Szegény alapra* Gyáni Ferenc 17 K 10 fill., Cs. Nagy m Sándor 2 K, Máté János 1 K, Szabó Bertalan 10 K. *Szegényeknek* karácsonykor: Cirkói gazdaság 30 K, Gyári Ferencné 10 K, Cs. Nagy Imre 1 K, N. N. 3 K, Fejes József 1 K, N. N. 2 K,

Sulyok Lajos 1 K, Á. Nagy Mártonné 4 K és 2 kgr. szalonna, N. N. 2 K és 2 kalács, ifj. Zs. Szabó János 1 K, egy kenyér és 1 kgr. szalonna, Mezei Mihály 3 K, három kalács és szalonna, Szabó Bertalanné három kalács, Nagy Dániel 8 K Híj Antal 3 pár harisnya. Az iskolának jelmondat táblákat Szabó Bertalan 4 K értékben. Összesen : 234 K 64 fill.

Darvas. Egyházi célra Péchy József csökmői gyógyszerész 7 K 29 fill. *Vizsgái jutalomkönyvekre* többen 10 K, összesen : 17 K 29 fill.

Élesd. Urasztalra többen kenyeret és bort 50 K értékben ; Dávid Gyula urasztali terítőre 160 K. *Egyháznak* : gróf Bethen A. 100 K, többen 246 K, 40 fill. *Kálvin-alapra* : gyűjtésből 150 K. *Perselyadomány* : 121 K 70 fill., összesen 898 K 10 fill.

Fugyi. Urasztalra kenyér és boradomány özv. Szathmári Antalné 2 K, Borsos József 2 K, Vári Gáspár 5 K, Perei József 5 K, Kovács Károly 5 K, Vári Gáspár 5 K, Erdődi András 2 K, Komlósi Józsefné 3 K 56 fill. értékben. *Egyháznak* templomi székre Vári Gáspár 20 K, összesen 49 K, 56 fill.

Fugyvásárhely. Urasztalra többen 41 K 80 fill. *Templom-építésre és harangra* többen 629 K, 14 fill. Templomi zsoldárookra többen 11 K, Türkösi János és neje egy kis harangot öntettek 84 K értékben. Bélfenyéri János és neje : Harsányi Juliánna urasztali terítőt készített 13 K értékben. Hegyközségi temetkezési egyesület templomépítésre 25 K. *Perselyadomány* : 38 K 43 fill. Táncmulatság jövedelme 690 K 20 fill., összesen 1533 K 17 fill.

Furta. Urasztalra többen 56 K. *Egyháznak* Csapó János 2 K, Berczi Sándor 5 K, Takács Mária 2 K, Kállai Piroska 5 K, Juhász Juliánna 2 K, Veres Imre 10 K, Veres Juliánna 5 K, N. N. 10 K, Nagy Erzsébet 10 K, Veres János 10 K, Kállai János 10 K, Juhász I. Sándor 10 K, Magyar Erzsébet 50 K. *Perselyadomány* 36 K 32 fill., összesen 217 K 32 fill.

Hegyközkovácsi. Urasztalra kenyeret és bort többen 30 K értékben. *Egyháznak* közszükségleti alapra Harsányi József 100 K. *Tankönyvekre* özv. Zathureczky Albertné 25 K, összesen 155 K.

Hegyközpályi. Urasztalra kenyeret és bort többen 31 K 20 fill. értékben. *Egyháznak* e község 251 K 20 fill., táncmulatság jövedelme 69 K 52 fill. *Orgonaalapra* : Asztalos Lajos 20 K, Szücs Károlyné 20 K, Munkácsi Sámuel 5 K, Lőrincz István 30 K, Jakab Imre 20 K. összesen 391 K 92 fill.

Hegyközszáldobágy. Urasztalra kenyeret és bort Szebeni Lajos 7 K, Soós Lajosné 4 K, Fábri K. 3 K 50 fill., Szebeni Gyula 3

K 50 fill., Egyedi Sándor 7 K, Lakatos József 3 K 50 fill., Szabó J. 3 K 50 fill., Sajti Sándor 8 K, Szilágyi József 3 K 50 fill., Kozma S. 3 K 50 fill. *Egyháznak* néh. Farkas Ferenc 10 K, községi pénztár 24 K. Volt urbéresek adománya 1662 K 20 fill., összesen 1743 K 20 fill.

Hegyközujlak. Urasztalra kenyeret és bort Bodó Mihályné, Bugyi Mihály, Bodó L. Mata M. 24 K értékben. *Szegényalapra* Péter K. budapesti lakos 3 K, Mata M. 1 K., összesen 28 K.

Kismarja. Egyház szükségletére: fogyasztási szövetkezet 500 K, *herceg*-adomány 52 K, *persely*-adomány 16 K 49 fill. Összesen: 568 K 49 fill.

Kisszántó. Urasztalra kenyeret többen 12 K értékben. Összesen: 12 K.

Kisjenő. Urasztalra kenyeret és bort többen 17 K értékben. Összesen 17 K.

Less. Urasztalra kenyeret és bort többen 12 K értékben. *Egyháznak* közszükségletre: Dr. Cziffra Kálmán 13 K 90 fill., Kovács Ilona 4 K, Petrucz Demeter 4 K, Takács Imre 1 K 20 fill., Göcze Imre 80 fill., K. Nagy József 1 K 20 fill., Farkas János 1 K 20 fill., Bakó Dániel 1 K 20 fill., Szabó József 5 K, Székely Józsefné 2 K, Dredik F. 4 K, Mester Atilla 10 K, Mester Atilláné 10 K, Finta János 3 K, Nyári József 3 K, büntetéspénz 6 K 30 fill., összesen 89 K 80 fill.

Magyarkakucs. Urasztalhoz többen kenyeret és bort 10 K értékben. *Egyháznak* báljövedelem 26 K 44 fill. Összesen 36 K 44 fill.

Mezőkeresztes. Egyházi célra Sz. Nagy Imréné 26 K, Pál Lajosné 6 K, Pető Lajos 20 K, Móra István 5 K, Cziffra Kálmánné 1 K, Tóth Lajos 100 K, J. Nagy Lajos 10 K, Béles József 6 K, Biró Mihályné 4 K, Pap Márton 5 K, Pál Miklósné 6 K, Oláh József 5 K, Maduskai Tivadarné 17 K, 78 fill., Kenéz Lajos 10 K, Lovas Gáspár 8 K, Oláh Lajos 8 K, Szigeti Elek 16 K, Költő Gyula 16 K, összesen 309 K 18 fill.

Mezőtelegd. Urasztalra többen kenyeret és bort 50 K értékben; N. N. Urasztalra egy terítőt 40 K értékben. *Egyház* javára özv. Szabó Józsefné hagyománya 100 K, báljövedelem 91 K 70 fill., perselyadomány 131 K 59 fill. Összesen 413 K 29 fill.

Mezőtelki. Urasztalra Lukács Gáspár bort 3 K értékben. *Egyház céljaira* munkabér elengedésével Fekete Imre 3 K, Lukács Ferenc 2 drb vas oszlopot 15 K értékben. Összesen 21 K.

Nagykerek. Urasztalra többen 42 K. *Egyházi* szükségletre Lévai Mihály 20 K, Hitelszövetkezet 10 K, Kovács Béniné 24 K, Pethő Gáspár 10 K, összesen 106 K.

Nagyszántó. Urasztalra Zétényi Kálmán egész éven át kenyeret és bort 36 kor. értékben. *Templomjavításra* Oláh Ferenc 5 kor., Veres József 2 kor., összesen 43 kor.

Nagyvárad. Urasztalra készpénzben többen 368 K 60 fill., természetben kenyeret és bort 50 K értékben. *Egyház* szükségletére többen 118 K 20 fill., *Kálvin-szoborra* 172 K 50 fill. *Velencei* templomépítésre többen 827 K 46 fill. Összen 1536 K 76 fill.

Nyüved. Urasztalra többen kenyeret és bort 15 kor. értékben, özv. Domokos Sándorné urasztali terítőt 30 kor. értékben. *Iskolafelszerelésére* 126 kor. Összen 171 kor.

Örvénd. Urasztalra hat presbyter bort adományozott 12 kor. 60 fill értékben. *Iskolai célra*: Juricskay Dezső r. kath. nagybirtokos iskolaépítésre 2000 kor. a volt urbéresek 120 m. fát téglaegetéshez 240 kor. értékben. Az iskolának Juricskay Dezsőné urnő egy harmóniumot 200 kor. értékben, összesen: 2452 K 60 fill.

Paptamási. Urasztalra többen kenyeret és bort 40 kor. értékben. *Templomnak* vaskerítéssel ellátására id. T. Szücs Ferenc 1250 kor., ifj. Kaszonyi Imre 10 kor., Z. Nagy Lajos 5300, Fazekas Bálint 2000, Szabó S. 2000 és Elek J. 1000 drb téglát 300 kor. értékben, többek gyűjtése 347 kor. 86 fill. Iskola mulasztásból 1 kor. Összesen: 1962 kor. 31 fill.

Pelbárhida. Urasztalra kenyeret adtak: Szabó Zsigmond, Máté Lajos, N. Nagy Lajos, Kiss Bálint, Máté Sándor 12 K értékben. Egy bársony terítőt Berenki Lajos és neje, Kiss Juliánna 24 K értékben. *Egyház közszükségeire* Holló József 4 K, Némethy Jenő 2 K, összesen 42 K.

Pósalaka.

Pusztatold.

Pusztajlak. Urasztalra kenyeret és bort többen 17 K 20 f. értékben. *Egyházi szükségletre* volt urbéres birtokosság 106 K 12 fill., összesen: 123 K 32 fill.

Rév. Urasztalra kenyeret és bort adtak: Szegedi István, Juhász János, Hollósy Gyula, özv. Géczi Mihályné, Géczi János 18 K értékben, összesen 18 K.

Siter. Urasztalra kenyeret és bort adtak, Turzó Pálné, Nagy András, F. Varga Ferencz, Piski Károly, Tar Lidia, Lakatos Imre, Magyar Józsefné, id. Mazsu Lajos, Varga Józsefné, Köteles Ferenc 24 K értékben. *Egyházi célra* özv. Győrfi Sándor 10 K, özv. Fakó Istvánné 5 K, Mazsu Lajos 10 K, Magyar Józsefné 1 K, V. Varga Józsefné 1 K, K. Lőkös Ferencné 1 K, Soós Sándor 2 K, Varga Ferenc 2 K, Tekes Károly 2 K, összesen 58 K.

Szalárd. Urasztalra kenyeret és bort adományoztak : Király Zsigmond, Király Ferenc, Sosz Sándor, dr Horváth Gyula, Surányi Lajos 40 K értékben. *Orgonaalapra* Veres István 20 K, összesen 60 K.

Szent-János. Urasztalra többen 6 K, Kakócz János urasztali terítőre 18 K. *Szegénygyermek*ek felruházására sorsjáték jövedelme 40 K, község adománya 22 K. *Egyház céljára* több címen befolyt 198 K 40 fill. *Orgonaalapra* 11 K, összesen 327 K 46 fill.

Zsáka. Urasztalra kenyeret és bort adtak többen 40 K értékben. *Egyházfentartási* alapra K. Szántó János 20 K, néh. Jenai Mihályné, Gál Juliánna 10 K, Farkas Kálmán 6 K, néh. Veres hály egy tkp. részvény 100 K, a feloszlott temetkezési társaság 83 K 80 fill., összesen 259 K 80 fill.

Jákóhodos. Urasztalra bort és kenyeret adtak többen 20 K értékben. N. N. urasztali terítőt adományozott 50 K értékben. Béres Sándor szószék terítőre 100 K.-át adományozott. *Egyházi célra* a hitelszövetkezet pénztára 20 K-át folyósított, összesen 190 K.

Váncsod. Urasztalra adakoztak kenyeret Fábián Lajos, Veres Imre, Ujhelyi Eszter, Fónyid Sándor 1.60—1.60 értékben, kenyeret és bort Szücs Lajos és özv. Burás Lajosné 7.60—7.60 K értékben. Iskolai célra a község 390 K, összesen 411 K 60 fill.

E hagyományok és adakozások teljes összege 24,332 K 96 fill., az előző évnél 10.753 K 08 fillérrel több.

Az egyházak különböző címek alatt jótékony célra saját pénztárukból és a hivektől gyűjtött adományban 1079 K 4 fillért juttattak.

II. Anyagi élet és igazgatás.

A presbytérium a felettes egyh. hatóságtól engedélyezett számmal mindenütt megalkottatott s jegyzőkönyvei, melyeket 10 egyházban a lelkész, 32 egyházban felekezeti vagy államisk. tanítók, vagy más intelligens egyének vezetnek, a pusztatoldi egyház kivételével, rendben találtattak. Az említett helyen a tanító betegsége miatt nem történt meg a gyűlési határozatoknak szabályszerű bevezetése, ez a hiány azonban pótolva s a jkönyv az esperesi hivatalnak bemutatva lett.

Az anyakönyvek egyházainkban gondosan őrizve, képmény táblába kötve találhatók. De át- és kitérésai anyakönyv még mindig nincsen beszerezve Bors, Bojt, Fugyi, Hegyközkovácsi, M.-Kakucs, Mezőkeresztes, Mezőtélki,

Nyüved, Örvénd, Pusztajlak és Jákóhodos egyházakban. Igaz ugyan, hogy ezek tisztán református községek, tehát az anyakönyvek szükségessége kizártnak tekinthető. De arra tekintettel, hogy a felettes hatóság idevonatkozólag már rendelkezett : ez föltétlenül foganatosítandó.

A felsőbb egyházhatósági közgyűlések jegyzőkönyvét minden egyházban levéltárilag kezelik. A körleveleket azonban az egyházmegye múlt évi határozata dacára sem vezetik jegyzőkönyvbe Bojt, H.-K.-Kovácsi, H.-K.-Ujlak, H.-K.-Szárdobágy, Örvénd és Szt.-János egyházakban, minélfogva a 90—1909 sz. egyhm. határozat az említett egyházak lelkeszi hivatalainak szigoruan figyelmébe ajánlandó.

Vagyonleltár és rovatos kimutatás minden egyházban megvan s H.-Közsárdobágy és Nyüved kivételével az évenkénti változások átvezetettek.

A lelkeszi hivatalok e szükséges napló és iktató könyvvel ellátva vannak, kivéve Nagyszántót és Pósalakát, hol a postakönyvet használják iktató könyv gyanánt. Miért is mindkét egyház lelkesze utasítandó, hogy a postakönyv mellett az iktatókönyv haladéktalanul beszereztesse.

Az egyházak ingatlanai mindenütt telekkönyvezve vannak Kisszántó, Nagyszántó, Siter és Váncsod kivételével. A kis- és nagyszántói lucernás, illetve legelőilletmények telekkönyvezése tárgyában az egyházak presbyteriumai már irányítást nyervén, újabb intézkedésre szükség nincsen. Ugy tudom, hogy a váncsodi telekkönyvezetlen ingatlanra vonatkozólag is kikéretett egyházmegyei ügyész ur véleménye. Siter azonban utasítandó, hogy a 97—1909. sz. egyházmegyei végzésben foglalt rendelkezésnek haladéktalanul eleget tegyen és az eredményről az esperesi hivatalt értesitse.

Az egyházak 1909. évi zárszámadása szerint készpénzben bevétel volt : 322,145 K 70 fill., kiadás : 299049 K 84 fill., maradvány : 23095 K 86 fill., követelésben maradt : 31,431 K 84 fill.

Az egyházak kezelése alatt levő tőkék és alapítványok összege a múlt évi zárszámadásban 316,744 K 81 fillért tett ki, mely a célnak megfelelőleg használtatik fel.

Az egyházak jövedelmét, kamatok, haszonbérek és egyh. adó csak 13 egyházban folytak be pontosan, külö-

nösen az egyházi adótartozások lerovásában észlelhető nagymérvű hátramaradás, még olyan egyházakban is, ahol adócsökkentési segély folytán nem terményekben, hanem készpénzben rovatnak ki a járulékok. A kintlevőségek beszedésére megkíséreltetnek a törvényszerű eljárások, de a közig. hatóság eljárása egyfelől szerfölött lassu, másfelől talán nem is eléggé szigorú, minek következtében az egyházak szenvednek nem ritkán anyagi károsodást.

Egyházközségeink adóssága az 1903. évi dec. 31-én teljes összegében számítván a tőkesegélyeket 202,655 K 23 fill., mely után $1\frac{1}{2}\%$ -tól 10% -ig fizetnek kamatot, illetve kamatot és törlesztést.

Egyházi közig. járulékkal egyetlen egyházunk sincsen hátrányban. Sőt öröndetes tényként említendő, hogy áll. adó (35 K) Réven nem fizettetett ki. Ezenkívül Hegyközüjlak van hátrányban 646.70 K tanítói nyugdijjárlék és 272 K illeték tartozással, valamint Kisjenő 17 K 35 fill. illetékadóval.

A belhivatalnoki föld után 31 egyházban kizárólag az egyházi pénztár, H.-K.-Ujlakon a tanítók magok, Kisjenőn és Pelbárthidán a belhivatalnokok, 9 egyházban pedig belhivatalnokok és az egyházak fizetnek adót.

A belhivatalnokok 6 egyház kivételével 1909. évi fizetésöket mindenütt megkapták. Hátrányban maradtak: *Bors* a lelkésznek, *Hegyközszáldobágy* a lelkésznek 40 v. buzával és 103.42 K borváltsággal, *Hegyközüjlak* 1066 K 4 fillérrel, *Kisjenő* a lelkésznek, *Rév* a lelkésznek és *Jákóhodos* a lelkésznek 390 K-val.

Az egyházi épületek közül *templom* jó karban van 34, javítást igényel 5, rossz állapotban van 3 egyházban (*Bors*, *Bojt*, *Csatár*.) A lelkészlak jó karban van 25, tűrhető 5, javítást igényel 9, rossz állapotban van 3 egyházban, (*Csatár*, *M.-Kakucs*, *Pósalaka*.) Az iskolaépület jó karban van 18, tűrhető 5, javítandó 3, rossz állapotban van 3 egyházban (*Csatár*, *Darvas*, *Pósalaka*), valamint tarthatatlan a paptamásii, leánytanítói lakás. A melléképületek jó karban vannak 21, tűrhető 7, javítást igénylő 5 és rossz 9 egyházban (*Csatár*, *H.-K.-Ujlak*, *Nvárad-olaszi*, *Pelbárthida*, *Pósalaka*, *P.-ujlak*, *Rév*, *Siter*.)

Az összes egyházi épületek a nagyváradi egyház

ingatlanai kivételével, mind a Pesti Fonciére intézetnél vannak biztosítva; itt van tehát a nagyvárad reform. tanítónő-képző épülete is. A biztosítási összeg 778,561 K 23 fill. tesz ki, mely után illetékhátrány nincsen. A nagyvárad egyház is a biztosítást eddig akadályozó kölcsönének konvertálása folytán rövid időn abban a helyzetben lesz, hogy épületeit itt biztosíthatja.

Új építkezések voltak: Bsztmártonban második iskola 4141 K 20 fill., Fugyiban bérépület nagyobbitása 1300 K, Fugyivásárhelyen új torony és harangok készíttetése 7120 K, Hegyközkovácsiban torony, toronyóra és harangok beszerzése 2916 K, Mezőtelegden toronykészítés 15.996 K. Nyüveden iskolaépítés 6000 K, Paptamási-ban templomkerítés vasráccsal 2051 K, 94 fill. összesen 39.525 kor. 79 fillér.

Az épületek jó karban tartására 23.792 kor. 40 fill. fordított.

III. Népiskolai adatok.

Az egyházmegye területén 6—12 éves tanköteles volt fi: 3751, nő: 3670, összesen 7421, több az előző évinél 147-tel. A mindennapi iskolába járt fi 3500, nő 3445, összesen 6945, a tanköteleseknek 93.58 százaléka, mely a múlt évinél 84 növendékkel többet tesz ki. Az iskolát a tanköteles kor előtt elhagyta fi: 92, nő: 96, összesen 188, vagyis a tanköteleseknek 2.53 százaléka, mely a múlt évi létszámhoz képest 61 növendékkel való emelkedést mutat. Iskolázatlan fi: 159, nő: 129, összesen: 288, a tanköteleseknek 3.88 százaléka, mely a múlt évi létszámnál 18 növendékkel kedvezőbb eredményt mutat. Az iskolát tanköteles kor előtt elhagyottak és iskolázatlanok a lélekszámhoz viszonyítva nagyobb számmal találhatók B.-Szt.-Márton (23) Bihar (60), Bojt (30), Csökmő (39), F.-Vásárhely (16), Hegyközkovácsi (18), M.-Keresztes (29), P.-Ujlak (30), Rév (62), Váncsod (28).

12—15 évig ismétlő iskolaköteles volt fi: 1386, nő: 1103, összesen 2489. Iskolába járt fi: 1309, nő: 1005, összesen 2314. E létszám kevesebb a múlt évinél 637-tel azért, mivel Nagyváradon az iparos iskolai növendékek, akiknek nagyobb része már 15 éven felül volt, teljes összegben vétettek föl, míg ennek csak a 12—15 éves

koruak állítottak be. Feltünőbb mulasztás látszik az ismétlő iskoláztatás körül, ahol 28-ból csak 2 és Szalárdon, ahol 91-ből 47 növendék jár ismétlő iskolába.

Egyházmegyénk területén a nagyvárad református tanítónőképző intézet gyakorló iskolájával együtt felekezeti iskola van 31 egyházban. Állami iskola 10, állami és községi a felekezeten kívül Nagyváradon, községi 1 egyházban, Jákóhodoson. A felekezeti iskolák közül I—VI. oszt. van fiuknál és lányoknál 16, vegyes iskola van 15, (amelyből I—VI. oszt. 12 Pelbárhida és Pósalaka I—V. oszt.) Nagyvárad gyakorló iskola I—IV. oszt.) Tanterem volt 59, ugyanannyi tanítóval, akik közül okleveles volt 48 férfi és 10 nőtanító, régi igazolványos 1 férfi tanító. Ideiglenes tanító seholsen működött.

Konfirmáltatott fi: 411, nő: 445, összesen: 856. A népességnek 1.34 százaléka, mely számbelileg a múlt évihez képest 72-vel kevesebb növendéket jelez.

Az egyházkerületi tantervet szorosan betartották 27 egyház iskoláiban. Nem tartották be Furtán, Hegyközsáldobágyon, Hegyközujlakon, Kísszántón és Paptamásiban, utóbbi helyen lehetetlenné tette azt az a körülmény, hogy az iskolák nemcsak az 1908—909, hanem az 1909—10-ik tanévben is járványos betegség miatt hosszabb ideig bezárattak. Az egyhker. kézikönyvek használtattak mindenütt.

A tanítás eredménye jeles volt 12, jó 21, elégséges 22, alig elégséges a kísszántói, rossz a kismarjai leány és váncsodi vegyes iskolában. A vallástanítás az állami és községi iskolában jeles volt. M.-Telegden: jó, Fugyivásárhelyen, Kíssenőben, Lessen, Szalárdon, Jákóhodoson elégséges; Fugyiban, M.-Kakucson, Nagyváradon, Réven. Nagyvárad a növendékek nagy létszáma és az iskolák szétszórtsága miatt a jelenlegi tanerőkkel a vallástanítást minden vonalon felszinen tartani képtelen. Nem volt megvizsgálható a vallástanítás Élesden és Mezőtelkiben.

Az iskolai felszerelések tekintetében teljes ma már 30, hiányos 29 tanterem. Az egészségügyi követelményeknek megfelel 47, egy vagy más szempontból kifogás alá esik 12 tanterem.

A másfelekezetű iskolába járó reform. tónulók nem nyertek vallásoktatást Csökmön, mivel a Cirkópusztai r.

kath. iskolából a községbe kellett volna a növendékeknek vallásoktatáson megjelenni.

IV. Népmozgalmi adatok.

Született, illetve megkereszteltetett

törvényes fi: 1130, nő: 1052, összesen: 2182

törvénytelen fi: 127, nő: 132, összesen: 259

együtt fi: 1257, nő: 1184, összesen: 2441

A szülöttek, illetve megkereszteltek száma a népességnek 3·82 százaléka, számbelileg 151-el több az előző évinél. A törvénytelen szülöttek a szülöttek számának 10·61 százalékát teszik ki, kevesebb az előző évinél 0·26 százalékkal. Törvénytelen születés nem fordult elő: Berettyószentmártonban, Darvason, Fugyiban, Hegyközkovácsiban, Hegyközüjlakon, Kisszántón, M.-Kakucson, Nyüveden, Pusztatoldon.

Meghalt fi: 819, nő: 796, összesen: 1615. A népességnek 2·54 százaléka, több mint a múlt évben 83 egyénnel.

Házasságra lépett tiszta pár 425, vegyes pár 136, összesen: 561. A népességnek 0·87 százaléka, amely számbelileg az előző esztendőhöz képest 95 párral többet mutat. A vegyes házások közül reversálist adott javunkra 23, kárunkra 33 s így a veszteség 10. A mérleget Nagyvárad rontja, ahol 15 reversálissal szemben 32 kárunkra adott reversális áll.

Az egyházmegye népessége 1909 december 31-én az anyaegyházakban fi: 30.888. nő: 30.872, összesen 61.760. A szórványokban fi: 1113, nő: 884, összesen: 2097. Együtt fi: 32.001, nő: 31.756, együtt: 63.857.

Kiváló tisztelettel vagyok

Nagyváradon, 1910 szeptember hó 7.

Sulyok István,

esperes.

Betűsoros tárgymutató

a bihari református egyházmegye 1910. évi szeptember hó
30-án Nagyváradon tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéhez.

	Szám.
Adományok megköszönése — — — — —	128
Ártándi tanító termény és szolgálmány válsága 5 évre jóvá- hagyatik — — — — —	135
Ártándi egyház kérelme — — — — —	180
Alapító levelek jóváhagyása vagy pótlása — — — — —	200
Ifj. Bálint Dezső lelkészi oklevelének érvénytelenítése — — — — —	106
Bodnár János 1-ső lelk. kép. biz. érvénytelenítése — — — — —	106
Bojti lelkész választás megerősítése — — — — —	109
Bán István bojti lelkész állásában megerősítettik — — — — —	109
Berettyószentmártoni tanítónő választás megerősítve — — — — —	110
Bojti egyház át- és kitérésí anyakönyvet szerezzen be — — — — —	120
Borsi egyház át- és kitérésí anyakönyvet szerezzen be — — — — —	120
Bojti egyház körleveleket bejegyezze és erről jelentést tegyen — — — — —	121
Borsi egyház belhivatalnokait fizesse ki nov. 15-ig jelentse — — — — —	126
Bojti presbytérium a templom jav. gondoskodják — — — — —	127
Berettyószentmártoni egyház tankötelesek iskolázatlanságának okáról november 1-ig jelentsen — — — — —	129
Bihari egyház a tankötelesek iskolázatlanságának okáról no- vember 1-ig jelentsen — — — — —	129
Bojti egyház a tankötelesek iskolátlanságának okáról jelentsen — — — — —	129
Bojti ideiglenes kölcsön jóváhagyása — — — — —	132
Bihari tanítói díjlevelek s természetbeni járandóságok megvál- tása jóváhagyatik — — — — —	136
Biharpüspökii nagy- és kis fitanítói díjlevelek záradékoltatnak — — — — —	137
Borsi tanítói díjlevelek természetbeni járandóságok megváltása jóváhagyatik — — — — —	138
Borbély Lajos bihari tanító iskola látogatói tisztéről lemond — — — — —	164
Borsi egyház leányiskolájának vegyes iskolává való átalakítása — — — — —	165
B.-Szentmártonban az új adókulcs életbeléptetése jóváhagyatik — — — — —	171

	Szám
Bihari egyház kölcsön iránti kérelme engedélyeztetik — —	181
Biharpüspöki egyház az áll. vasutakkal kötött szerződése jóváhagyatik — — — — — — — —	182
Biharpüspöki egyház Haraszi Sándorral kötött adásvételi szerződése jóváhagyatik — — — — — — — —	183
Bojti egyház kölcsöne, rendkívüli adó kivetése engedélyezve	184
Bojti takarékpénztár — — — — — — — —	221
Berettyószentmárton kérelme a Gusztáv Adolf egyesülethez	217
Bojti díjlevél ügy — — — — — — — —	224
Császár Dezső a kisszántói tanítószágban megerősíttetik —	112
Csatár templom, lelkészlak, isk. mellékép. javit. gondoskodják	127
Csökmő a tankötelesek iskolázatlanságának okáról november 1 ig jelentsen — — — — — — — —	129
Csatári iskola építési engedély jóváhagyatik — — — —	132
Csökmői igazgató-tanítói állás szervezése nem engedélyeztetik	166
Csökmői egyház új adókulcs engedélyezése — — — —	172
Csatári egyház az új adókulcs jóváhagyatik — — — —	173
Csökmői egyház temető szerződése visszaadatik — — —	185
Csatári tanítói közigazgatási bizottság díjlevél ügye — —	225
Csökmői lelkész díjlevél ügye — — — — — — — —	226
Darvas iskola javításáról gondoskodják — — — — —	127
Darvasi egyháznak az új adókulcs ügyére vonatkozó ügyiratok pótlása végett visszaadattak — — — — —	179
Darvasi iskola építés, kölcsön felvétel, telek eladás, telek vétel engedélyeztetik — — — — — — — —	186
Darvasi tanítói díjlevél ügy — — — — — — — —	227
Esperes jelentése 1909 évről — — — — — — — —	116
Esperes időszaki jelentése — — — — — — — —	132
Esperes jelentése a díjlevelekről — — — — — — — —	134
Egyházmegyei tanító testület számadása tudomásul szolgál	162
Egeri egyház kérelme nem teljesíthető — — — — —	204
Fugyíi lelkész felolvasások tartására utasíttatik — — —	118
Fugyíi egyház a confirmálásnak egyházmegyeileg megállapított idejét tartsa meg — — — — — — — —	119
Fugyíi egyház át- és kitérésí anyakönyvét szerezze be — —	120
Fugyívásárhely a tankötelesek iskolázatlanságának okáról november 1-ig jelentsen — — — — — — — —	129
Fugyívásárhelyi lelkész jelentése a szórványok gondozásáról	156
Furtai új adókulcs jóváhagyatik — — — — — — — —	174
Fugyíi bérszerződés módosítással jóváhagyatik — — —	187

	SSám
Fugyii kölcsön engedélyeztetik — — — — —	188
Fugyivásárhelyi egyház segélykérvénye — — — — —	207
Fugyivásárhelyi egyház kérvénye előkönyörgője segélyezéséért	208
Fugyivásárhelyi egyház kérvénye a Gusztáv Adolf egyesülethez	218
Furtai egyház a tantervet tartsa be — — — — —	130
Gyűlés megnyitása — — — — —	102
Gyűlésről elmaradtak igazolása — — — — —	104
Hajdu Zoltán a váncsodi tanítószágban megerősíttetik — —	111
Dr. Hegyesi Pál lemondása s a jegyzőségre szavazás elrendelése	114
Hegyközkovácsii egyház a confirmálásnak egyhm. megállapított idejét tartsa meg — — — — —	119
Hegyközkovácsii egyház át és kitérésí anyakönyvét szerezze be	120
Hegyközkovácsii egyház a körleveleket bejegyezze és erről jelentsen — — — — —	121
Hegyközüjlaki egyház a körleveleket bejegyezze és erről jelentsen — — — — —	121
Hegyközsárdobági egyház a körleveleket bejegyezze és erről jelentsen — — — — —	121
Hegyközsárdobági egyház a vagyon leltárt év végéig zárja le	122
Hegyközüjlaki egyház adótartozása kifizetéséről nov 1-ig jelentsen — — — — —	125
Hegyközsárdobági belhivatalnokait fizesse ki s november 15 ig jelentse — — — — —	126
Hegyközüjlak belhivatalnokait fizesse ki s november 15 ig jelentse — — — — —	126
Hegyközüjlak melléképületei javításáról gondoskodják — —	127
Hegyközkovácsii egyház tankötelesek iskolázatlansága okáról jelentsen — — — — —	129
Hegyközsárdobági a tantervet tartsa be — — — — —	130
Hegyközkovácsii tanítói díjlevél természetbeni járandóságának megváltása jóváhagyatik — — — — —	139
Hegyközpályii tanító természetbeni járandóságának megváltása jóváhagyatik — — — — —	140
Hegyközsárdobági tanító természetbeni járandóságának megváltása jóváhagyatik — — — — —	141
Hegyközüjlaki egyház anyagi állapotáról jelentés — — —	157
Hegyközpályii egyház az új adókulcs életbeléptetésére utasíttatik — — — — —	175
Hegyközpályii egyház közalapi segélyre ajánltatik — —	205
Hegyközkovácsii egyház segélyre ajánltatik — — — —	209

	Szám.
Igazolás nélkül elmaradtak névjegyzéke esperesnek kiadatik	105
Jákóhodosi lelkész felolvasások tartására utasittatik — —	118
Jákóhodosi egyház a confirmálásnak egyházmegyeileg meg-	
állapított idejét tartsa meg — — — — —	119
Jákóhodosi egyház át- és kitérés anyakönyvét szerezze be	120
Jákóhodosi egyház belhivatalnokait fizesse ki s november	
15 ig jelentse — — — — —	126
Időszaki bíróság megalakítása — — — — —	222
Képes Gizella berettyószentmártoni tanítónői állásában meg-	
erősítettik — — — — —	110
Kisszántói tanító megerősítése — — — — —	112
Kisszántói lelkész felolvasások tartására utasittatik — —	118
Kisjenői lelkész felolvasások tartására utasittatik — —	118
Kisjenői egyház a confirmálásnak egyházmegyeileg megállá-	
pitott idejét tartsa meg — — — — —	119
Kisjenői egyház adótartozása kifizetéséről nov. 1-ig jelentsen	125
Kisjenő belhivatalnokait fizesse ki s november 15-ig jelentse	126
Kisszántó a tantervet tartsa be — — — — —	130
Kismarja leánytanító hanyagság miatt megintetik — —	131
Dr. Kun Bertalan halála — — — — —	133
Kisszántói tanítói díjlevél természetbeni járandóságának meg-	
váltása jóváhagyatik — — — — —	142
Közigazg. pénztár költségelőirányzata jóváhagyatik — —	160
Lehóczki Lajos siteri tanító vallástani pótvizsgát tesz — —	132
Lessi lelkész 910 II. évnegyedi missiói jelentése tudomásul	
vétetik — — — — —	155
Lessi új adókulcs jóváhagyatik — — — — —	176
Lessi adás-vételi szerződés jóváhagyatik — — — — —	189
Lessi egyház segélyre ajánltatik — — — — —	210
Lessi egyház kérvénye parochiális könyvtárdíjra visszaadatik	219
Megjelentek számba vétele — — — — —	103
Molnár János a szentjánosi tanítóságban megerősítettik —	113
Magyarkakucsi lelkész felolvasások tartására utasittatik —	118
Mezőtelegdi lelkész felolvasások tartására utasittatik — —	118
Mezőtelkii lelkész felolvasások tartására utasittatik — —	118
Mezőkeresztesi egyház a confirmálásnak egyházmegyeileg meg-	
állapított idejét tartsa meg — — — — —	119
Magyarkakucsi egyház át- és kitérés anyakönyvét szerezze be	120
Mezőkeresztesi egyház át- és kitérés anyakönyvét szerezze be	120
Mezőtelkii egyház át- és kitérés anyakönyvét szerezze be —	120

	Szám.
Magyarkakucs a lelkeszlak javításáról gondoskodják — —	127
Mezőkeresztesi egyház a tankötelesek iskolázatlanságáról je- lentsen — — — — — — — — — —	129
Mezőtelegdi egyház szerződése a kántorság ügyében jóvá- hagyatik — — — — — — — — — —	167
Mezőkeresztesi egyház kölcsöne engedélyeztetik — — —	190
Mezőtelegdi templom építés engedélyeztetik — — —	191
Mezőtelkii kölcsön kiegészítése engedélyeztetik — — —	192
Molnár Vince darvasi lelkésznek mellékfoglalkozása engedé- lyeztetik — — — — — — — — — —	201
Mózes István h. lelkész fegyelmi ügye — — — — —	223
Nagykerekii egyház a confirmálásnak egyházm. megállapított idejét tartsa meg — — — — — — — — — —	119
Nyüvedi egyház át- és kitérésí anyakönyvét szerezze be —	120
Nyüvedi egyház a vagyonleltárt év végén zárja le — —	121
Nagyszántói egyház iktatókönyvet szerezzen be — — —	123
Nagyvárad melléképületei kijavításáról gondoskodják — —	127
Nagykerekii tanítói díjlevél jóváhagyatik — — — — —	143
Nagyszántói tanítói díjlevél természetbeni járandóságának megváltása jóváhagyatik — — — — — — — — — —	144
Nagyvárad a kántori díjleveleket a jövő közgyűlésre terjesz- sze be — — — — — — — — — —	145
Nyüvedi és nyüvedpusztai tanítói díjlevelek természetbeni já- randóságának megváltása jóváhagyatik — — — — —	146
Nyüvedi egyházi alapokról szóló számadás jóváhagyatik —	158
Népiskolai szervezetre adott vélemény pártolással felterjesztetik	163
Nagyvárad tanítónőképző költségelőirányzata jóváhagyatik	169
Nagyvárad leányinternátus költségelőirányzata jóváhagyatik	170
Nyüvedi új adókulcs jóváhagyatik — — — — — — —	178
Nyüved közalapi segélyre ajánltatik — — — — — — —	206
Nyüved ref. egyesületi segélyre ajánltatik — — — — —	211
Örvéendi egyház a confirmálásnak egyházm. megállapított idejét tartsa be — — — — — — — — — —	119
Örvéendi egyház át és kitérésí anyakönyvét szerezze be —	120
Örvéendi egyház a körleveleket bejegyezze és erről jelentsen	121
Örvéendi tanítói díjlevél természetbeni járandóságának meg- váltása jóváhagyatik — — — — — — — — — —	147
Örvéendi egyházi iskola építési kölcsöne engedélyeztetik —	193
Örvéendi egyház az ingatlan eladására vonatkozó iratokat ter- jessze fel — — — — — — — — — —	194

	Szám
Parochiális körünkben presbytérium választása — — —	107
Pelbárthidai lelkész felolvasások tartására utasíttatik — —	118
Pósalakai lelk. felolvasások tartására utasíttatik — — —	118
Paptamásii egyház a confirmálásnak egyhm. megállapított ide- jét tartsa meg — — — — — — — — —	119
Pusztajlakai egyház a confirmálásnak egyhm. megállapított idejét tartsa meg — — — — — — — — —	119
Pusztajlakai egyház át- és kitérésű anyakönyvét szerezze be	120
Pósalakai egyh. iktató könyvet szerezzen — — — — —	123
Pósalakai egyh. lelk. lak, isk. és melléképületei kijavításáról gondoskodják — — — — — — — — —	127
Pelbárthida melléképületeit javíttassa ki — — — — —	127
Pusztajlak melléképületeit javíttassa ki — — — — —	127
Pusztajlak a tankötelesek iskolázatlanságának okáról jelentsen	129
Paptamási a tantervet tartsa be — — — — — — — — —	130
Paptamásii tanítói díjlevelek jóváh. — — — — — — — — —	148
Pusztatoldi tanítói díjlevél természetbeni járandóságának meg- váltása jóváhagyatik — — — — — — — — —	149
Pósalakai tanítói díjlevél természetbeni járandóságának meg- váltása jóváhagyatik — — — — — — — — —	220
Pusztajlakai tanítói díjlevél természetbeni járandóságának meg- váltása jóváhagyatik — — — — — — — — —	150
Pósalakai presbyt. tandíj ügyben hozott határozata elutasíttatik	168
Pelbárthidai új adókulcs jóváhagyatik — — — — — — — — —	177
Petőszinyei egyház kérelme nem teljesíthető — — — — —	203
Pusztajlak ref. segélyre ajánltatik — — — — — — — — —	213
Pelbárthida díjlevélügye — — — — — — — — —	228
Révi egyh. belhivatalnokait fizesse ki — — — — — — — — —	126
Révi egyh. melléképületeit javítsa — — — — — — — — —	127
Révi egyh. a tankötelesek iskolázatlanságának okáról jelentsen	129
Révi lelk. missziói jelentése tudomásul vétetik — — — — —	154
Révi egyh. segélyre ajánltatik — — — — — — — — —	212
Segélynyugták hova terjesztése — — — — — — — — —	132
Siteri egyh. temető ügyéről dec. 1-ig jelentsen — — — — —	124
Siter melléképületeit javítsa — — — — — — — — —	127
Siteri tanítói díjlevél visszaadatik — — — — — — — — —	151
Siteri egyh. 1909. évi számadása jóváh. — — — — — — — — —	159
Siteri alapítványok rendezése — — — — — — — — —	161
Siteri kérvény pótlás végett visszaadatik s ehhez képest az el- nökség az engedély kiadásával megbízatik — — — — —	198

	Szám.
Szaniszló István lelk. okl. érvénytelenítése — — — —	106
Szatmári László nagyszántói lelk. halála — — — —	132
Szalárdi adás-vételi szerződés jóväh. — — — —	195
Szalai Pál hkpályii lelkész rend. kiv. államsegélyre ajánltatik	214
Szentjánosi tanító állásában megerősítettik — — — —	113
Szentjánosi egyh. a körleveleket bejegyezze s erről jelentsen	121
Szentjánosi tanítói díjlevél záradékoltatik s megváltoztatása jóvähagyatik — — — — — — — — — —	152
Szokolai Béla hközkovácsi lelk. segélyre nem ajánltatik —	215
Szücs László felebbezésének hely adatik — — — —	199
Takács Lajos lelk. okl. érvénytelenítése — — — — —	106
Tanítók eskütétele — — — — — — — — — —	115
Telegdi Bertalan lelk. okl. érvénytelenítése — — — — —	106
Tűzkár biztosításának revideálására az egyházak felhivatnak	108
Váncsodi tanító megerősítése — — — — — — — —	111
Váncsodi presbytérium a vasárnap délutáni istentisztelet tartásáról gondoskodják — — — — — — — —	117
Váncsodi egyház a tankötelesek iskolázatlanságának okáról jelentést tegyen — — — — — — — — — —	129
Váncsodi fi- és leány tanítói díjlevél természetbeli járandóságának megváltása jóvähagyatik — — — — —	153
Váncsodi lelkész jelentése a szórványok gondozásáról tudomásul vétetik — — — — — — — — — —	156
Váncsodi egyház ingatlan eladására engedély adatik — —	196
Váncsodi egyház kölcsöne engedélyeztetik — — — —	197
Varga Gedeon fogyvásárhelyi lelkész mellékfoglalkozása engedélyeztetik — — — — — — — — — —	202
Varga Gedeon fogyvásárhelyi lelk. segélyre ajánltatik —	216
Zsákai orgona építés engedélyeztetik — — — — —	132
Zsákai ideiglenes kölcsön jóvähagyatik — — — — —	132

